

CHK'D JAN 4 1962

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

VIENYBĖ

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

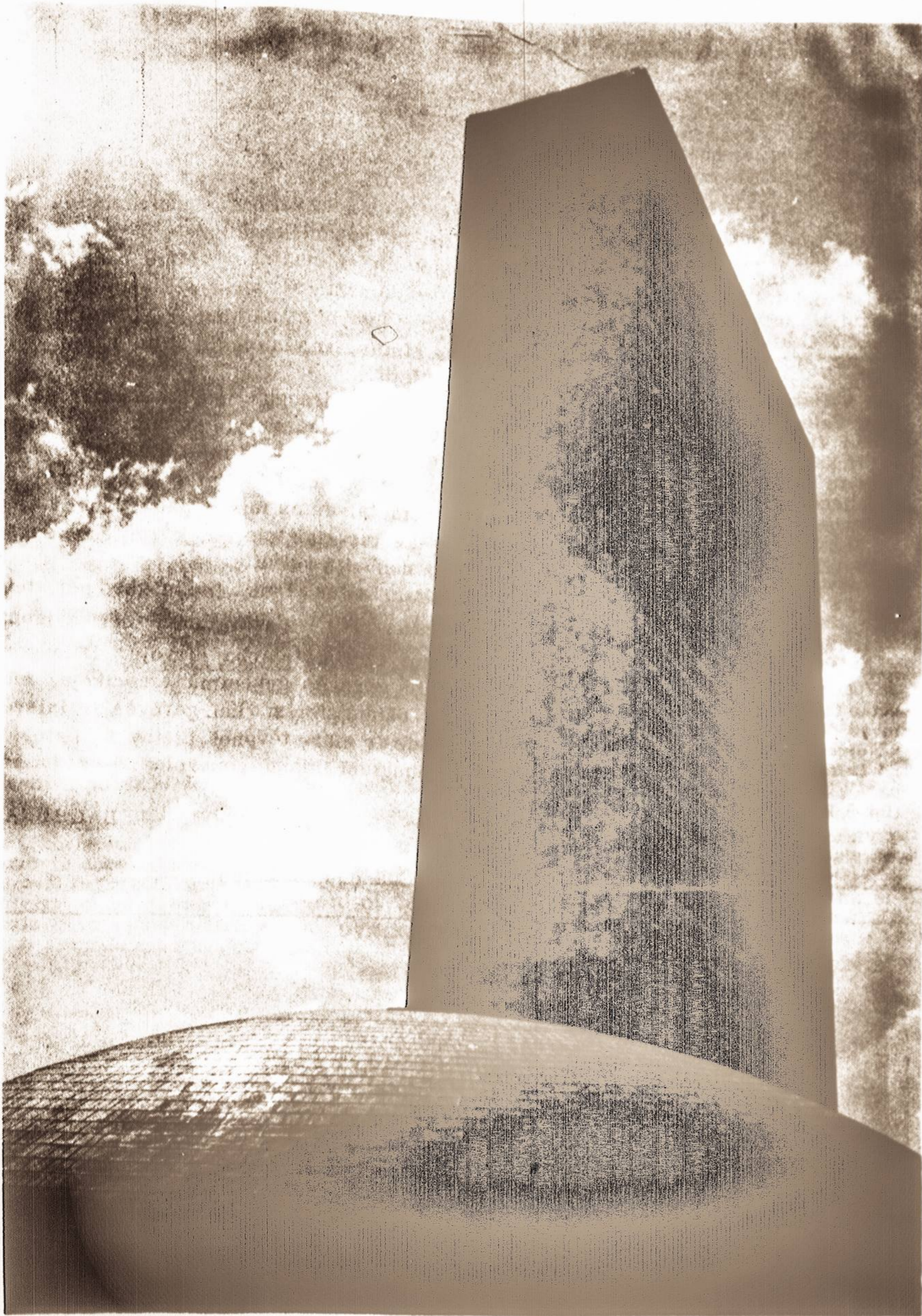
75 M. 50 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1961 M. GRUODŽIO (DECEMBER) 29 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

KĄ PASAULIUI IR LIETUVIAMS ŽADA NAUJIEJI 1962 METAI? Tarptautinio nervų centro - Jungtinių Tautų rūmų architektūros simbolika taikliai pavaizduoja nūdienę pasaulio padėtį: gerųjų jėgų troškimą ir pastangas veržtis į augstį ir gėri truko piktosios jėgos. Kąru bus persvara?

UNATIONS nuotrauka

PASAULIS 1961 METAIS

Jungtinės Tautos yra tas forumas, kuriame labiausiai atsispindi pasaulio reikalai. Todėl, žengiant į 1962 metus, pravartu pažvelgti į jų veiklą.

Jei 1960 m. Jungtinių Tautų magnetinė plunksnelė buvo palinkusi į Afriką, tai 1961 m. ji lakstė po visą žemės rutulį. Abi Amerikos - šiaurinė ir pietinė, Azija, Europa, Viduriniai, Artimieji ir Toliemieji Rytai ir pagaliau ta pati Afrika vienokiu ar kitokiu laikotarpiu laikė šią tarptautinę organizaciją už pulso.

Gi virš visko pakibo naujas klausimas, nežinąs geografinių ribų, atsiradęs Jurijui Gagarinui aplėkusi žemę kosminėje laive, kai žmonija atidengė naują istorijos lapą, ly-

Salomėja Narkėliūnaitė

glai vienodai grėsmingą, kaip ir viltinę.

Tada iškilo naujos galimybės vystyti sugebėjimus apvaldyti erdvę ir pakinkyti ją tarnauti žmonijai. Bet lygia-grečiai žmonija atsirado ir prieš pražūtį, kuri jau graso tuo atveju, jei erdvės apvaldymas bus panaudotas kariniams tikslams. Todėl erdvės panaudojimo klausimas taiklingiems tikslams siejosi su pastangomis tartis atominių bandymų ir nusiginklavimo klausimais.

VIDINĖ KRIZĖ

Pagaliau 1961 m. Jungtinėms Tautoms buvo sunkiau-

si dėl jos vidinės krizės, jei atsiradus tada, kai šešioliktosios sesijos išvakarėse - rugsėjo 18 d., tragiška mirtimi Rodėzijoje žuvo gen. sekretorius Dag Hammarskjöld.

Iš tos padėties pavyko surasti išeitį tik po ilgų diskusijų tarp dviejų galybių Amerikos ir Sovietų Sąjungos, abiem pusėm padarius nuolaidų. Buvo susitarta dėl kandidatūros gen. sekretoriaus įpėdinio, ir postas atiteko Burmos diplomatuui U Thant, kuris tose savo pareigose bus ligi 1963 m. pavasario, kada būtų pasibaigus ir Dago Hammarskjöldo kadencija.

Sutikdami su burmiečio kandidatūra, sovietai bent laikinai atsisakė savo reika-

Nukelta į 5 psl.

LAIKAS...

JUOZAS TYSLIAVA

Kalbant apie senus ir naujus metus, apie praėjusį ir ateinantį laiką...

Laikas. Ką tai reiškia?

Žmonės, kurie stato paminklus sau ir net gyvuliams - arkliams ir šunims, turėtų taip pat pastatyti paminklą laikui. Laikas yra didžiausias dalykas žmogaus gyvenime. Laikas yra brangiausias žmogaus turtas, nors jis nematomas ir neapčiuopiamas.

Bet žmonės, kurie kasdien bėga į darbą, nuolat prašydami jų netrukdyti - "negaišinti laiko", kurie paskui, vėl pakniobstais, skuba namo, kurie kasmet taip džiaugsmingai sutinka naujus metus, tuo būdu ir garbina tą nematomą ir neapčiuopiamą laiką, - laiką, kuris, kaip ir erdvė, neturi nei pradžios nei galo.

Tiesa, lopšio ir grabo galrėmis pažymėtas žmogaus laikas - jo amžius, palyginti, yra gana trumpas.

Bet ir vėl... Palyginti žmogaus amžių su efemeriniais vandens vabalėliais, kurie gema ir miršta tą pačią dieną, tai amžinybė...

Laikas yra mūsų gyvenimas, mūsų vienintelė proga pasiekti tai, ko siekiama - laimės sau, savo šeimai, bendruomenei ir tautai. Nežiūrint to, tūkstančiai žmonių nuolat rūpinasi, kaip "praleisti" laiką...

Štai kodėl turėtų būti pastatytas paminklas laikui. Paminklas, kuris savo išraiška garsiai kalbėtų.

- Ne aš bėgu, bet tu, žmogau, skubi, dažnai nemokėdamas manim naudotis.

"Upės stovi vietoje, tik jų vandenys bėga", sako Buddha. Ir mes, lietuviai, bėgdami savo buities vagomis, stebėdami 1961 skaitmenimi pažymėtą laiką, ne be rūpesčio širdyse teiraujamės dėl ateities to krašto, "kur bėga Šešupė, kur Nemunas teka"...

DABAR, 1960 m. gruodžio 30 d.

LAIMINGŲ NAUJŪJŲ 1962 METŲ
VISIEMS VIENYBĖS SKAITYTOJAMS
BENDRADARBIAMS, RĖMĖJAMS IR
PLATINTOJAMS.

MES

Vytautas Širvydas

"Per 75 metus Vienybė matė, kaip žmogus gimė, kaip stovėjo prie altoriaus ir gulėjo karste. Bet tauta nemiršta. Tauta gyvena tūkstančius metų." Šiuos velionies Tysliavos žodžius, pasakytus per Vienybės deimantinės sukakties minėjimą, prisimena Aidų redaktorius, rašytojas Valčiulaitis, rimtame ir gražiame Tysliavos poetų kūrybos įvertinimo žodyje. Pastebi, kad velionis ypač šiltai globęs paskutinį ilgesnį kūrinių Tėvė Mūsų, kurį sukompaš "intonuodamas šią maldą senovės prūsų kalba." Čia, sako, pasireiškęs naujas Tysliavos kūrybos bruožas - religinis atspalvis, šiaip jo kūriniuose neįjaučiamas, kur ašis daugiausia yra "jo asmuo ir patyrimas, savo žemė, jos buitinė tikrovė ir moderninė realybė, didieji gamtos elementai, okeanai, vėjai ir žvaigždės, neantgamtiška mįslė ar apdūmėjimai." Prisimename, kad ir garsus anglas poetas, T. S. Eliot, savo kūrybą galop pasuko religinės dvasios kryptimi.

Jei seniai būtų įvykdyta praėjusios VLIKo sesijos rezoliucija III (dabartinės Lietuvos gyvenimo faktų aiškinimas) nebūtų reikėję rezoliucijos II (kultūrinių mainų reikalai). Protėvių mįslė: "jei nekabėtų kabikas, netupėtų tupikas." Pasisnekėjimai apie kultūrinius mainus eina kreiva vaga, nes vis kišama "organizacijos." Visiem aišku, organizacijos čia ir Lietuvoje niekuo apsimainyti negali, nes kokie gi mainai gali būti su čigonu? Bet taip pat aišku, kad Amerikos lietuviai aištingai nori patirti, kas gi iš tikrųjų Lietuvoje dedasi, kas tiesa, kas propaganda - mūsiškė ir aniškė.

Pavyzdžiui, viename laiške iš Lietuvos rašoma: "Kau-nas man darosi vis neįdomesnis. Manau, dėlto kad myli-moji mūsų sostinė Vilnius kaskart vis gražėja ir žengia pirmyn: pastatė naujų namų, padidėjo - pagausėjo pramonės įmonėmis ir pakultūrėjo. Čia gi ir visi kultūriniai centrai." O kitame to paties laikraščio (Nepr. Lietuva Kanadoje) kitas laiškas iš Lietuvos pasakoja: "Pasitaikė proga iš Gudijos pabūti Vilniuje, kurį iš seniau pažįstu, turistu. Žymiai pasikeitęs: kai kas karo išgrautas ir lig-

Nukelta į 4 psl.

Iš Kalifornijos

VASARIO 16 GIMNAZIJOS REIKALAI

Los Angeles mieste jau antri metai veikia Vasario 16 Gimnazijos rėmėjų būrelis nr. 105, vad. Sofijos Puikūnienės. Gruodžio 16 turėjo metinį rėmėjų susirinkimą. Dalyvavo apie 20 rėmėjų, iš kurių apie 40. Dalyvavusių tarpe buvo: S. Puikūnienė, Alg. Gustaitis (susirinkimo pirm.), dr. Devenis su žmona, Jurgis Gilda su žmona, J. Andrius, J. Petronis su žmona, Andrašiūnienė ir kt. Vasario 16 gimnazijos reikalai plačiai diskutuoti.

Po susirinkimo surinkta kelios dešimtys dolerių auksu.

L. Briedžio nuotrauka

SUKILIMO MINĖJIMAS

Lietuvių tauta buvo vienintelė, sukilimo būdu, kad ir trumpam, išsilaisvinusi iš bolševikinės okupacijos — pareiškė minėjimo kalbėtojai. Paskaitininkai buvo Bronys Raila ir prof. Stasys Žyantas. Minėjimas suruoštas Los Angeles šv. Kazimiero gruodžio 17 d. Abu prelegentai skaitė įdomias paskaitas.

Apgailėstauta, kad lietuviai mini nelemus savo tautos įvykius, kaip trėmimus, išvežimus, o primiršta garbinguosius įvykius, kaip 1941 birželio 23 sukilimą. Ypač pabrėžtas Vilniaus sukilimas, kur, palyginti, negausūs lietuvų sukilėlių daliniai iššlavė bolševikus, sostiņę apsaugodami nuo kautynių gatvėse, tuo išsaugodami puiklausią Lietuvos miestą nuo sunaikinimo.

Kle.

Vienybės atsiprašo savo foto bendradarius, L. Briedį ir L. Kančauską, už tai, kad kai kuriuose vėlesniuose laikraščio laidose, per neapdairumą buvo praleistos pavardės po jų nuotraukomis.

Alena Devenienė kalba aušrininko dr. Jono Šliupo šimtojo gimtadienio minėjime, kuris įvyko Los Angeles, Cal., gruodžio 9. Minėjimą rengė Tėvynės Mylėtojų Draugijos 8 kp.

Dr. M. Alseikaitė-Gimbutienė Kalėdų švenčių proga viešėjo Br. Railos šeimoje Los Angeles, Calif.

Gasparas Velička, gyvenantis Los Angeles, Calif., yra parašęs neilgą teatrui vaidinimą apie Žalgirio kautynes, įvykusias 1410 metais. Dabar jis rašo knygą apie Hollywoodą.

Tautos praeities žurnalo I tomo ketvirtoji knyga jau ruošinama spaudai. Ją redaguoja Liet. ist. d-jos narys Č. Grincevičius.

Alicija Rugytė, pedagogė ir buv. ilgametė Augšt. Lit. mokyklos dir., talkina Liet. istorijos išleisčių knygų platinimą. Ji taipgi yra ir tos d-jos valdybos išdininkė.

Rochester, N. Y.

PETRAS NORKELIŪNAS DĖKOJA BIČIULIAMS

Spalio 29 d. mano 65 m. amžiaus ir 40 m. Lietuviškojo darbo sukaktuviniai pietūs, kuriuose Jūs savo gausiu atsilankymu mane pagerbėte, buvo man tikrai nelaukta staigmena. Ta diena paliks pačiu gražiausiu atsiminimu visam mano likusiam gyvenimui.

Už tai priklausau mano nuoširdžiausia pagarba ir padėka visiems Rochesterio lietuviams: ir kurie atsilankėte, ir kurie dėl kurių nors priežasčių negalėjote atsilankyti.

Ypatingai nuoširdus ačiū visam pietus rengusiam komitetui: garbės pirm. kun. kleb. Pranui Vallukevičiui, pirm. Pr. Puidokui, nariams: Jonui Adomaičiui, visam chorui, Juozui Draugeliui, Stasiui Ilgūniui, Frank Jurlen, Broniui Krokliui, dr. Vl. Leliui, Petruui Matliukui, Kostui Mačiuliui, Onai Mockevičienei, John C. Morcan, Antanui Sabaliui, Kazliui Sabaliui, Jurgiui Valiukui, Mykolui Venčiui, Valerijonui Vitkui, Vincentui Vismanui, Juozui Jurkui ir Kazliui Zlotkui.

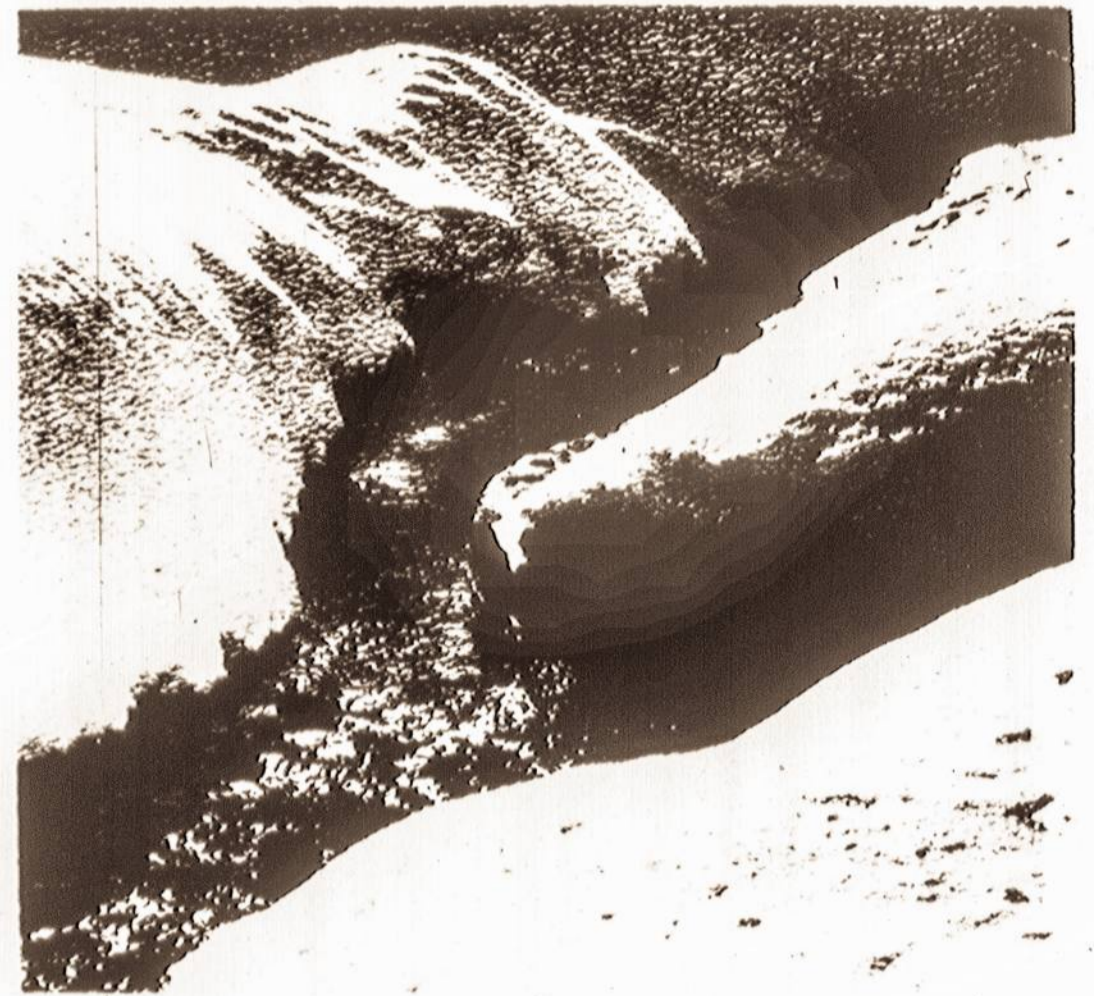
Pietų vedėjai prof. Vladai Sabalenei, pietų metu kalbėjusiems: dr. Vl. Leliui, John C. Morcan ir Frank Jurlen.

Drauge rašiusiam aple mane rašyt. Jurgiui Jankui, Darbininkę — Br. Krokliui, Vienybėje — Br. Užemiui, Dirvoje — H. Zemeliui ir L. Dienose — Ant. Sabaliui.

Ypatingai esu giliai sužavėtas puošniąja dovana — Lietuvos Vytimi, kurios ženkle aš dirbau ir dirbsiu, kol mano ir mano tėvų žemė Lietuva vėl bus laisva ir demokratinė šalis.

Visada su jumis, Jūsų

Petras Norkeliūnas,
ALT ir BALF sk. pirm.

ŽIEMOS laikas, kada bene daugiausia visi pajuntame savyje vasarišką šilumą... Atsimindami, kad vėl vieni metai nuslinko į amžių glūdumas ir drauge padidino naštą ant mūsų pečių, mes ryžtamės su nauja gyvybe, tikėjimu ir viltimi sutikti Naujuosius Metus, ir visiems linkime naujų, laimingesnių Metų...

Sveikinu visus draugus, pažįstamus ir geros valios lietuvius su Naujaisiais Metais, iš širdies linkėdamas asmenišką laimės Jūsų šeimose, draugijose, organizacijose. Ir taip pat linkiu, kad ateinantieji metai Jums leistų pasidžiaugti, jog pastangos, kurias sudėtoje, siekdami savo augštųjų idealų, nenuėitų veltui...

Sveikindamas Jus visus, linkiu, kad per ateinančius metus mes nepavargtume, bet dvigubai sustiprėtume tautinio darbo dirvoje. Džiaugdamiesi ramios gerovės gyvenimu Amerikoje, mes ne mažiau džiaugsimės, kai gerovės ir laisvės dienos nušvis ir mūsų tėvynei Lietuvai. Prie šių linkėjimų jungiasi mano generolas — Marijona Bachunas...

JUOZAS J. BACHUNAS

Tabor Farm, Sodus, Michigan

Continuing over a century
of consecutive dividends

NEW
INCREASED
RATE

4%
A YEAR

3¾% a year regular

dividend plus ¼% a year special on deposits maintained for two or more years. 3¾% a year on all other deposits entitled to dividends. Anticipated for period beginning January 1, 1962, and based on continued favorable earnings.

Pinigai depozituoti iki SAUSIO 15

Uždirba dividendus nuo SAUSIO 1
Compounded quarterly

After January 15, dividends from Day of Deposit

THE
KINGS COUNTY
SAVINGS BANK

A Mutual Bank "... where your money works only for YOU!"
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Eastern Parkway Office: 339 Eastern Parkway at Nostrand Ave. Brooklyn, N. Y.
Broadway Office: 135 Broadway at Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Massapequa Office:
Hicksville Road and Jerusalem Avenue
Opposite Holiday Park Shopping Center
Massapequa, N. Y.

Los Angeles, Kalifornijoje, šv. Kazimiero parapijos mokyklos mažosios šokėjos išpildo programą Kalėdų eglaitės vakare.

L. Kančausko nuotrauka

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Aprauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.
TELEFONAS: Virginia 3-1477

A. Stelmoko nuotrauka

DR. STEPONAS BIEŽIS

Toks buvo Juozas Tysliava

Dr. Stepono Biežio kalba, pasakyta per Juozo Tysliavos minėjimą Chicagoje, rengtą jungtinėmis rašytojų, žurnalistų ir visuomenininkų jėgomis Jaunimo centre gruodžio 24. Dr. Biežio kalbą papildė iš magnetofoninės juostos perduota paties Juozo Tysliavos kalbos dalis iš Vienybės deimantinio jubiliejaus minėjimo Brooklyne. Benio Babrausko žodis apie Juozą Tysliavą išryškino velionį kaip kūrėją. Vėliau smulkininkas Alf. Paukštys, akompanuojant Vl. Jakubėnui, atliko Viesnievskio Andante religioso ir Svendseno romansą. Elena Blandytė paskaitė Juozo Tysliavos poezijos.

Šiuo rimties momentu tejamoma tik keliais bruožais išskirti ir tai tik mažą dalį visuomeninių darbų mūsų kilnaus patrioto Juozo Tysliavos, kuris nuo pat jaunystės dirbo ir aukojosi savo tautos gerovei ir garbei, kuris jautė pareigą tokius darbus dirbti, kuris buvo tautai ištikimas iki paskutinės valandos, kuris ruošėsi ir planavo dar didesniems žygiams, kuris nė akimirka nesuabejojo savo gim-

tajam kraštui išsilaisvinti iš pavergimo ir kuriam, deja, buvo lemta tiek trumpai gyventi. Jo perankstyvas išsiskyrimas iš gyvųjų skaudus šeimai, apgailėstaujamas ir liūdimas draugų ir tragiškai nuostolingas visai tautai.

DVASINĖS VERTYBĖS

Juozas Tysliava paveldėjo daug reikšmingų dvasinių vertybių, kurias jis jautė sa-

vyje ir kuriomis jis naudojo- si per visą savo gyvenimą, kas jam sudarė asmenybę išskiriančią iš pilkumos.

Apdovanotas įvairiais gabumais jis nelaukė ir neieškojo palankių sąlygų reikėtis, jis savo drąsa, pasitikėjimu savimi, neišsemiama energija ir, žinodamas, kur eina ir ko siekia, sudarė sau atitinkamas sąlygas, kuriose dirbo ir siekė, kas jam arčiausia prie širdies.

Chicagoje žurnalistų popietė, kurioje paskaitą skaitė fotografas A. Stelmokas, Jaunimo Centre. Nuotraukoje (iš k. l. d.): K. Petrauskas, Povilas Dirklis, S. Šagamogienė, A. Gintneris ir Gulbinskienė. Stovi - A. Gulbinskas, K. Pašauskas, J. Jakub-Jakubauskas, J. Sula, K. Tallunevičius, A. Pužauskas, inž. Eilva, V. Zalatorius, B. Brazdžionis, J. Dilys ir V. Noreika.

Jis vis galvą iškėlęs žiūrėjo į augėtumas, kuriose daug matė ir kurios jį traukė, niekuomet nepasivirdamas, sunkumų ir nesekmių užkluptas. Kur jis įžengdavo, ten prasklaidydavo susitelkusias mįklas, ten kildavo naujos mintys, ten pragiedrėdavo atmosfera.

Jis mokėjo kalbėti į gausią auditoriją, į kurią per eilę metų prabildavo kas savaitę per savo populiariai redaguojamą ir leidžiamą Vienybę. Jo vedamieji įdomūs, intriguoją, kartais net mistiški ir noriai skaitomi. Jie savotiški, tysliaviški, dažniausia aforizmų formoje dienos aktualijomis, kuriais iškeldavo klausimus stačiai ir visu atvirumu vis vengdamas bergždžių ir galo nerandančių ginčų.

Jis iš esmės iškeldavo klausimus, tačiau sprendimą palikdavo pačiam skaitytojui, kurį atvedavo prie rimto galvojiimo, analizės ir tikslesnių išvadų. Tai pataikydavo žmonių psichologijai, kas jo vedamuosius išpopuliarino. Jis turėjo savo aiškius principus, tautine ideologija pagrįstus, kurių kietai laikėsi ir nuo jų niekuomet nenukrypo.

VIENYBĖS NAŠTA

Juozas Tysliava ėmėsi Vienybės redaguoti ir leisti be jokio kraičio, teturėdamas laikraščio gerą vardą ir esamus skaitytojus. Laikraštį jis laikė kultūrine tribūna, iš kurios savo tautiečius informuos, kultūriniai pasitarė ir tuo pačiu prisidės prie lietuvybės išlaikymo išsivijoje.

Per visą Vienybės leidimo ir redagavimo laiką jis tikrai nešė sunkią naštą, pareikalavusią stiprios akcijos ir nuolatinio ryžto, ko jam netrūkd. Retkarčiais jis asmeniniai lankydavo savo draugus ir skaitytojus, kuriems iškeldavo spaudos svarbą, jos reikšmingą vaidmenį ir reikalingumą ją išlaikyti. Jo nepalaužiama energija, nugalinti visus kelią pastojančius sunkumus, sėkmingai privedė Vienybę prie deimantinės sukakties triumfo.

UGNINGAS KALBĖTOJAS

Juozas Tysliava savo gausiose prakalbose dramatišku oratoriškumu, rimtu turiniu

ir iš širdies gilumos jautriais žodžiais žavėdavo klausytojus. Apie jo ugningų kalbų atgarsį galima spręsti iš šio trečiosios kartos jaunos moteriškės atsiliepimo, — "Išklausiusi Tysliavos kalbos, aš pasidariau geresnė lietuvaitė". Tai komplimentas, nereikalaujantis komentarų.

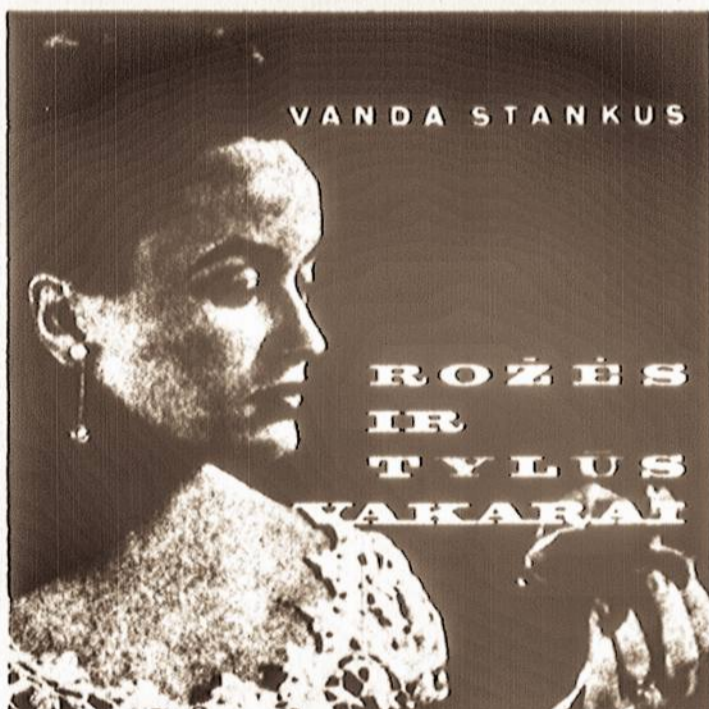
Savo kalbomis jis ižiebėdavo klausytojuose meilę lietuvių tautai ir tikėjimą Lietuvos sugrįžimu į nepriklausomą gyvenimą.

Juozas Tysliava nesiekė patogaus ir aprūpinto gyvenimo, kurio ir kitiems nepavydėjo. Jis kaupė augštesnes vertybes, kurios nepraeina su žmogumi, kuriomis buvo tikrai turtingas ir kurias perteikė savo tautai. Jį viliojo ir jam laimę teikė visai kas kita. Anot Kudirkos, dėl trupino aukso ir garsaus valgio šaukėto jis neišsižadėjo savo augstų idealų.

DAUGELIS MIRĖ JAUNI

Mes teisėtai didžiuojamės daugybe pranašų ir tikrai su dideliais gabumais sūnų ir

Nukelta į 9 psl.

11 Šokių pramoginės muzikos plokštelė

(Rožių tango, Domino, Bell ami, Bučinio liepsna, Ramona, Rudens lapai, Čapri žvejai, Bučiuok mane, I love you, Sudie gražioji Roma, Mano mažytė)

Kam gi liudėti Valsas Šimtą kartų Tango

Valsas ir Tango Ildainuota anglų kalba

PIRMOJI LIETUVIO KOMPOZITORIAUS ILGO GROJIMO PRAMOGINĖS MUZIKOS PLOKŠTELĖ HI-FI ir STEREOPHONIC

PRESSED AND RECORDED BY RCA CUSTOM RECORDS

GINTARAS Lietuvos auksas

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausias gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD. 80-19 31st Avenue JACKSON HEIGHTS, N. Y. Tel. HA 9-5855

Pasiekama: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. and subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

VIENYBĖ

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7257

MES

Atkelta iš 1 psl.

Šiol tebėra tuščia, kaiko nauja pastatyta. Sunkiausiai įspūdjį daro bendras vaizdas; miestas surusintas — gyventojų trečdalis rusai. Kiti šaltiniai sako, dabar Vilniuje trečdalis rusai, trečdalis kitataučiai, trečdalis lietuviai. Tegul mūsų istorikai pasako, kiek metų turime atgal istorijon žingsniuoti iki vėl rasime tarpusį kuriame Vilniuje gyventojų trečdalis buvo lietuviai? (Prieš Lietuvai 1939 m. rudenį atgaunant Vilnių, mieste lietuvių buvo vienas procentas. Red.)

Savo valstybės įkūrimo tūkstantmetį minėdami, lenkai leidžia vieną istorinį veikalą po kito. Paskutinis yra 30 bendradarbių, 600 pusl., 725 pav., ir 22 žemėlapių veikalas "Polska ir jej dorobek dziejowy" (kaina — \$23). Čia nemaža istorinės medžiagos ir apie Lietuvą. Pavyzdžiui, prof. dr. W. Wielhorski (kurio mokslinį besaliskumą lietuvių atžvilgiu lietuviai nužvelgia) rašo išsisastrapsnij "Didžiosios Lietuvos Kunigaitystės kultūrinė raida."

J. Cicėnas viltinai pasižiūri į Washingtoną: "Veiklas, manau, jau pasiekė JAV Kongreso Knygyną, o ten, kaip žinoma, dirba lietuvių. Todėl netruks pasirodyti lietuvių kritiška knygos apžvalga."

Lietuvių, tiesa, ten dirba keturi profesoriai (Tarulis, Balys, Skardžius ir Stanka) ir trys poetai (Aistis, Nyka — Nylūnas ir Radišauskas). Kadangi jie taip retai ir šykščiai mūsų spaudoje pasivaldina, Cicėnui gal teks su mūsų liaudies pasaka tarti: "ir aš ten buvau, valgiau, gėriau, bet burnoje nieko neturėjau, nes viskas per barzdą nuvarvėjo." Kaip kada, taip ir norisi suukti: "Perkūne, dievaiti, nemušk žemaitį, bet dunduliu išbudink mūsų apmigusią inteligentiją!"

Montrealo Gazette Kanadoje skelbia esto Sakso laišką, kuriame sakoma: "1940 m. birželį dabartinis JAV prez. J. F. Kennedy, tuomet jaunas JAV karo laivyno leitenantas, lankė Estijos sostinę Talliną, kada ją okupavo Sovietų kariuomenė ir ruošė "masių demonstracijas" bei "darbo klasės sukilimą" prieš teisėtą — ją Estijos vyriausybę. Jį stebėtoju atsiuntė JAV Atstovybė Londone. Šį faktą, sakoma iš paties Kennedžio patyręs, estų spaudoje Amerikoje prieš keletą metų paskelbė amerikietis pastorius Mund. Keletą dienų Talline pabuvęs, leitenantas Kennedy nuvyko į Maskvą."

Sunku akmenėliui ant kelio gulėti; prie carų centrinė Vilniaus gatvė buvo Georgijevski prospekt (Sv. Jurgio), prie lenkų — Adomo Mickievičiaus, prie lietuvių — Gedimino, prie Stalino — Stalino, prie Chruščevo — Lenino. Vienas, tų vardų (Sv. Jurgio, aišku, niekad negrįš, nes Popiežius šventą Jurgį iš šventųjų sąrašo išbraukė.

VYT. ŠIRVYDAS

Pavergtųjų Seimo Naujųjų Metų atsisaukimas

Pavergtųjų Seimas sveikina Jus, pavergtieji broliai, Naujųjų Metų proga.

Praeitieji metai Jums buvo tik naujų rūpesčių ir sugriežtintos spaudos metai. Naujos teroro priemonės Baltijos valstybėse. Dešimtys tūkstančių Vengrijos ir Rumunijos ūkininkų brutaliai suvaryti į kolchozus. Sustiprintas karas prieš religiją. Laisvojo pasaulio atžvilgiu 1960 m. pažymėtini eile Sov. Sąjungos agresyvių veiksmų. Chruščevo užkurtoji Berlyno krizė pastūmėjo pasaulį prie karo briaunos.

Sutrypdamas asmensteises ir sulaužydamas savo tarptautinius įsipareigojimus, jis pastatė sieną tarp rytinio ir vakarinio Berlyno. Visa serija atominių sprogdimų jis bandė grasinti nekomunistiniam pasauliui, kad pasiduotų. Tokia savo politika sovietinis diktatorius pamėgdžiojo Hitlerį, kurio svarbiausias ginklas taip pat buvo grasinimas.

Vis tik Chruščevo agresyvumas neatnešė lauktos sėkmės. Nors Vakarų galybės neišėjo prieš Chruščevą su užtenkamai tvirta ir drąsia iniciatyva, vis dėlto jos nesidavė įtraukiamos į vienašališkas (tik savo pačių) nuolaidas. Vlietoje nekomunistinį pasaulį paklupdė, sovietų atominiai sprogdiniai tik suglaudino laisvųjų tautų gretas ir sukėlė visuotinį pasaulio pasipiktinimą. Nepaisydami Chruščevo grasinimų ir išpuolių prieš Suomijos neutralumą, mažėjį NATO narį iš šios apsigynimo organizacijos nepasitraukė.

Savo ruožtu per praėjusius metus Europa padarė didelį suolį į ūkinį ir politinį apsigimimą. Pavyzdys — veikus Bendrosios Rinkos Sąjungos augimas. JAV karinės galybės pranašumas palygintus su Sov. Sąjungos buvo dar akivaizdesnis. Nestigo taip pat apraiškų, rodančių laisvojo pasaulio augantį budrumą komunistinei grėsmei ir didėjantį sovietinių metodų suctumo supratimą.

Vienas iš pačių reikšmingųjų praeitų metų įvykių bus buvęs naujas Stalino apkaltinimas XXII kompartijos suvažiavime. Šis apkaltinimas gali turėti labai plačių ir visai nepramatyty reakcijų. Chruščevo kaltinimų buvusiame sovietiniam diktatoriui veidmainiškumas niekam pasaulyje nėra taip ryškus kaip pavergtosioms tautoms.

Jis smerkė Stalino nusikaltimus komunistinės hierarchijos atžvilgiu, bet kaip žemė tylėjo dėl Stalino ir savo paties nusikaltimų pavergtųjų Europos tautų atžvilgiu. Savo antistalininė kampanija Chruščevas siekė sudaryti išpūdį, kad dabartinė Sov. Sąjunga yra humaniškesnė ir palenkta teisei. Jis siekė sutvirtinti savo valdžios pozicijas ir išspausti nuolaidų iš Vakarų. Bet tuo pačiu jis padarė naujų plyšių komunistiniame sąjūdyje ir stipriai pastūmėjo sovietinės imperijos byrėjimo eigą. Gilėjas kiviščas su raudonąja Kinija dėl vadovaujancio valdmenis, in terpretuojant komunistines dogmas, Albanijos kompartijos bosų atvira opozicija Chruščevui, sąmyšis atskirų kraštų kompartijose, pagaliau, nesvyruojanti pavergtųjų tautų opozicija sovietų dominavimui ir kompartijos diktatūrai, — visa tai yra ne kas kita, kaip sovietinės imperijos byrėjimo ženklai.

Jūs, pavergtieji broliai, žinote geriau nei kas kitas, kodėl Sovietų Sąjunga turi pagrindo bijoti kar. Kremlius supranta, kad sovietinę imperiją iš vidaus ardančias jėgas galima atsverti tik tarplaimais išoriniais laimėjimais. Iš čia tas nuolatinis kartojimas mito apie komunizmo globalinės pergalės neišvengiamumą. Mes todėl reikalaujame iš Vakarų, kad jie užkardytų tolimesnius sovietų pasisekimus.

Mes įtaigojame Vakarams Jūsų, pavergtieji broliai, vyraujančią pažiūrą, kad jie gali sukelti sovietinėje imperijoje įvykių raidą laisvės ir taikos kryptimi tik tada, kai

tvirtai laikysis sovietinių reikalavimų atžvilgiu dėl Berlyno ir kitų tarptautinių problemų, kai prieš sovietų reikalavimus pastatys visuotinį Europos problemų sprendimą, paremtą apsisprendimo teise.

Mes reikalaujame kad Vakarai parodytų, jog Centro ir Rytų Europos laisvė ir nepriklausomybė yra jų politikos uždavinys. Mes reikalaujame, kad pavergtųjų tautų apsisprendimas būtų įrašytas į Jungtinių Tautų pilnaties darbotvarkę. Mūsų pasiūlymai susilaukia tam tikro Vakarų viešosios opinijos pritarimo. Mes tikime, kad tas pritarimas atsilieps ir Vakarų vyriausybių politiniams sprendimams.

Nepaisant daugelio šešėlių, pereiti metai nebuvo grėsmingi pavergtųjų laisvės bylai. Padėtis nėra statiška. Ji nuolat kinta. Istorija sraivi. Ir kaip sovietinės imperijos byrėjimo vyksmas rodo, ji nėra sovietų pusėje. Sovietinė galybė yra menkavertė, palyginus su laisvės galia. Sovietų ideologija dar niekad nebuvo taip subankrutavusi; taip daugelio garbinama ir taip daugelio paniekinta, neišskiriant nė pačių komunistų.

Į ateinančius metus todėl žvelgiame su pasitikėjimu. Žvelgiame su viltimi, kad pavergtųjų valia atgauti savo laisvę gali eventualiai atitekti Vakarų galybių valią laisvei ginti.

GRUODŽIO MĖN. SUKAKO:

Lietuvių literatūros klasikė Žemaitė (Julija Beniuševičiūtė-Zymantienė) mirė prieš 40 metų. Ji buvo gimusi 1845 m. Bukantės dvare, netoli Platelių. Didelis jos literatūrinis palikimas.

Jurgio Karnavičiaus, Lietuvos kompozitoriaus, 20 metų mirimo sukaktis. Karnavičius sukūrė operas "Gražina", ir "Radvila Perkūnas".

VIENYBĖ, 1886, II, 10

Uzgime tas jaunas rasztelis wardu Wienibe tarpe lie-tuwninku, tejp kajp uztekejo tykra zwai-gzde, kuri sawo szwiesa kitas per-auksztis, ir wysa czesa wajkszczios keliu tejsybes ne-

sziodama ing namus Wienibe ir sutikima.

Su druta szyrdze, ir ne perlauzta wale stowawosimes but inpedzejs giaro arto-jaus, kurys suindamas zagre in rankas, nesidajro, o stowawojasi waga ligiai ir tiesiog nuwest.

š praeities Tavo sūnūs...

Dabar gi Brolej ant pradzes to meto 1887 žiczlijem del jus gero pasywedimo, swejkatos, ir wysko ka tik no Pono Dlewo rejkalaujet. Tegū kožna bewiena saugoje Dlewas no collectwos ir no nesytiketos smerties. Tegū Aukszczeuses abdownoje netikelus Dwase Sz. Idant pažintu sawo nedoribes, atsywerstu ant tikro kelo ir ne bludžotu kajp to lajko bludžoyo.

Todel jus wellje isz szirdies Rediste Wienibes Lietuwniku.

Vienybė, 1886 m. gruodžio 29 d.

DEIMANTINIO FONDO RĖMĖJAI

Jonas Lazauskas	\$10.00
Forest Park Inn	
Woodhaven, L. I., N. Y.	
Alice Stephens	\$10.00
Chicago, Ill.	
M. Verbyla	3.00
Boston, Mass.	
J. Verbyla	3.00
Waterbury, Conn.	
S. Zavadskas	3.00
Boston, Mass.	

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Mums rašo...

Jaučiu pareigą padėti Jonui Gečiui iš Auroros surasti teisybę, kurios jis uoliai ieško Vienybės 1961.11.24 d. nr. skyriuje "Mums rašo". J. Gečas nurodo: "V. Valšnoras nedaug kam žinomas, bet Vl. Būtėnas laiko save viską labai gerai žinančiu, garsiu žurnalistu, studijavusiu, kaip rašo Lietuvių Enciklopedija, augštuosius mokslus Flensburge, Vokietijoje. Bet, kiek man žinoma, Flensburge jokios augštostos mokyklos nėra..."

V. Valšnoras būtų daugiau kam žinomas, jei jis būtų išdrįšęs pasirašyti savotikrąją pavarde. Vl. Būtėnas yra gabus žurnalistas ir be augštųjų mokslų. Be reikalo jam J. Gečas nori tokį diplomą suteikti. Žvelkime, ką sako LE apie Vl. Būtėną ir Flensburgą: "Vladas Būtėnas. Baigė Panevėžio gimnaziją ir pedagoginius pradžios mokyklos kursus Flensburge, Vokietijoje". (LE, III t., 381 psl.) "Flensburg. Miesto teisės gavo 1284. Augtąjį pedagogi-

nė mokykla, jūrų, sporto, mitybų, amatų ir kt. mokyklos." (LE, VI t., 306 psl.) "Flensburgo lietuviai. Švietimas. Mokytojų kursai pradžios mokyklos mokytojams ruošti nuo 1945 X 12 su 22 mokslo dalykais." (LE, VI t., 307 psl.) Atrodo, kad J. Gečiui LE raidės persmulkios. LE teigia, kad Flensburge yra vokiečių augtąjį pedagoginė mokykla, o Vl. Būtėnas baigė lietuvių pedagoginius pradžios mokyklos kursus. Tačiau J. Gečiui šie dalykai sunku atskirti.

J. Gečas aiškina, kad Naujlenose Vl. Būtėnas laiko Chicago Vyrų choro ir operos įkūrėju Vyt. Radžių, o V. Valšnoras — grupę asmenų. "Kurio teisybė ir kam tikėti? — klausia J. Gečas, pamiršęs, kad ir Naujlenų raidės jam permažos.

Vl. Būtėnas Naujlenose kalba taip: "Ano meto protokolai ir žmonių pasakojimai rodo, kad pagrindiniai Vyrų choro steigėjai buvo Alb. Dzirvonas ir Vyt. Radžius."

GI V. Valšnoras 1961.10.5 d. Naujlenose samprotauja šitaip: "Faktiškai nei Vyt. Radžius, nei V. Jurgaitis įkūrė vyrų chorą, o grupę vyrų."

Leiskite prisipažinti, kad aš jau 1949 m. rudenį dainavau Vyrų chore, kuris tada vadinosi Chicago Lietuvių

Tremtinių Vyrų choru. Jo vadovai tuo laiku buvo Alb. Dzirvonas ir Vyt. Radžius, o dirigentas — Alf. Gečas. II-sios JAV ir Kanados Lietuvių Dainų Šventės vadovas nurodo, kad Vyrų chorą 1949 m. rudenį suorganizavo Alb. Dzirvonas ir Vyt. Radžius.

Išaiškinti pilną Lietuvių Operos Chicagoje atsiradimo istoriją reikėtų ilgoko straipsnio, tačiau ir šiuo klausimu Vl. Būtėno teigimuose glūdi daugiau teisybės, negu V. Valšnoro laiške.

KAZYS SKAISGIRYS
Chicago, Ill.

Gerbiamoji Ponia Tysliaviene, priimkite nors užuojautą ryšium su Jūsų vyro mirtimi. Pristunčiu numeratai 7 dol. ir 3 dol. vietoj gėlių ant Juozo Tysliavos kapo.

Aš labai nudžiugau, kai Jūs pranešėt, kad Narkėliūnaitė Jums padės redaguoti Vienybę. Dabartiniai mūsų laikraščiai labai mažai rašo apie Vilniaus krašto žmones arba apie Vilnių.

Pereitame Vienybės numeryje fotografija iš Vilniaus mane labai sužadino.

Su pagarba
SYLVESTER ZAVADSKAS
So, Boston, Mass.

PASAULIS 1961 METAIS

Atkelta iš 1 psl.

SALOMĖJA NARKĖLIUNAITĖ

Iš vidinės krizės JT išvedęs burmietis U Thant, naujasis gen. sekr. UNATIONS nuotrauka

lavimo reformuoti sekretariatą pagal Chruščevio 1960 m. pateiktą "troikos" planą, kur viršūnėje būtų po vieną atstovą iš trijų blokų — Rytų, Vakarų ir vadinamųjų neutraliųjų.

Šitokiam planui vakariečiai visą laiką priešinosi. Jo nepalaikė nė neutralieji.

Tačiau laikinis sovietų nusilenkimas didžiulios nuomonel, dar nereiškia, kad jie tą savo "troikos" planą būtų numetę. Gruodžio 22 d. šešioliktosios sesijos veiklą apžvelgdamas, sovietų ambasadorius Zorin primygtinai pabrėžė, kad sovietai stebės U Thant veiklą ir iš to pasidarys išvadas dėl tolimesnių savo politikos.

POLITIKOS KRIZĖS

Kongo klausimas, turbūt, bus daugiausia sugaišinęs

Jungtinėms Tautoms laiko tiek pačioje asamblėjoje, tiek Saugumo Taryboje, kurios rezoliucijų vykdyti nuėjus, įsivelti į karą su Katanga, norint ją priversti paklusti Kongo centrinei vyriausybei.

Karas su Katanga sukėlė daug kontroversijos ir tarp pačių JT narių, nekalbant jau apie pasaulio nuomonę.

Tuo tarpu, kai JAV ir Sovietų Sąjunga tą JT akciją rėmė, britai, prancūzai ir belgai galvojo ir veikė skirtingai. Net ir pačioje Amerikoje dėl to susiskaldė nuomonės net tik visuomenėje, bet ir valstybinių tarpe: kai buvęs prez. Hoover pasmerkė JAV žygius, remiant karą prieš Katangą, tai buvęs prez. Trumanas — užgyrė dabartinės JAV administracijos politiką.

Katanga, kaip ir Kongas bendrai, labai supurtė Jungtinių Tautų prestižą, panašiai kaip ir Indijos žygiai prieš Portugalijos kolonijas Indijos žemyne. Jungtinės Tautos pasijuto bejėgės sudrausti agresiją, kuri pažėidžia JT Chartą ir kurios signatarų tarpė yra ir Indija.

JAV ambasadorius Adlai Stevenson labai tragiškai pažiūrėjo į šitai, tardamas, kad tai esanti JT mirties pradžia. Esą, ir JT pirmtakūnė — Tautų Sąjunga numirusi tada, kai paaiškėjęs, kad ji negali sustabdyti agresorių. Indijos sudrausti nebuvo įmanoma, nes ją palaikė Sovietų Sąjunga ir Afrikos — Azijos kraštai.

O Jungtinės Tautos ligi šiolei savo istorijoje didžiuvadosi sustabdžiusios visą elę agresijų. Jų tarpe buvo Korėja.

BAIMINAMASI DĖL ATEITIES

Su prisibaiminimu dabar Jungtinės Tautos žiūri į ateitį, prieš akis turėdamas galimą agresijos pasikartojimą Naujoje Gvinėjoje.

Indonezijos prezidentas, padrasintas JT neveiklumu Goa'os atveju, jau rengiasi tą

teritoriją jėga prisijungti. Jisai nē klausyti nenori apie Olandijos siūlymus tą sritį pavesti JT globai, tvirtindamas, kad ta sritis priklauso Indonezijai.

Jei Indijai viskas gerai ir greitai baigėsi, tai neatrodo, kad taip gerai praeitų Indonezijai. Pirmoje eilėje į karą stotų Olandija, kuri, tiesa, neturi savo stiprių vienetų toje Gvinėjos dalyje. Bet Australija, kurios žinioje yra kita N. Gvinėjos dalis ir kuri nesutinka su Indonezijos planais, turi gerą kariuomenę.

Šitokio susirėmimo atveju, atsirastų daugiau pavojų. Indoneziją tikriausiai paremtų Sovietų Sąjunga ir komunistinė Kinija, kai tuo tarpu Australija, yra ginklu draugystėje su Amerika ir jos alijantais. Be to, iš kur tikrumas, kad tokios suirutės atveju ir komunistinė Kinija nesugalvotų išelti "laisvinti" Formozos?

Ta galimų įvykių grandinė dabar baimina pasaulį, nekalbant jau apie vis smarkiau rusenti pradedančius karo židinius Berlyne ir kitur. Tai gi, į naujuosius 1962 — uosius metus įžengiama su nelabai viltingu palikimu. Reikalo nepataiso nē kai kurie šešioliktosios sesijos sutarimai.

16-ai SESIJAI PASIBAIGUS

Dėl gausybės darbo šešioliktoji Jungtinių Tautų generalinės asamblėjos sesija, pradėta rugsėjo 19 d., neįstengė savo darbo užbaigti šiemet ir todėl gruodžio 20 d. išsiskirstė švenčių pertraukos. Neužbaigtų darbų tęsti dar susirinks sausio 15 d.

Dėkodamas diplomatams už kantrybę ligšioliniame darbe, sesijos prezidentas Tunisijos atstovas Mongi Slim diplomatus išleido poilsio, palinkėdamas, kad "taika ir teisingumas lydėtų žmoniją ir išgyventų tautų širdyse ir darbuose".

Savo pirmąją sesijos dalį generalinė asamblėja užbaigė, priimdama rezoliuciją, kurioje kvietė pagyvinti pastangas apjungti Korėjai, ir išreškė apgailėstą, kad Sovietų Sąjungos ir Vengrijos vyriausybės nepaiso Jungtinių Tautų rezoliucijų Vengrijos klausimu.

Iš kitų asamblėjos darbų, pažymėtinos rezoliucijos kviečiančios: uždrausti atominius ginklus ir raginant pasirašyti atominų bandymų sustabdymo sutartį, paversti Afriką nuatominta zona.

Asamblėja pasmerkė atominų ginklų naudojimą karo metu kaip "nusikaltimą prieš žmoniją," išskėlė galimybę suorganizuoti valstybes, neturinčias atominų ginklų, kvietė atominus ginklus turinčias valstybes susilaikyti nuo dalinimosi su neturinčiomis, rekomendavo atnaujinti nusiginklavimo pasitarimus.

Toliau asamblėja nustatė Jungtinių Tautų veiklos gaires erdvėje, sudarė komitetą, stebėti pažangai, daromai kolonializmo likvidavime, atmetė sumanymą sukeisti Kinijos delegacijas, pakvietė Pietų Afriką pakeisti savo rasinę politiką, pasmerkė Portugaliją už tai, kad ji neteikia JT pranešimų apie savo kolonijas ir paskyrė komitetą, kuris pagal prieinamas informacijas parengtų pranešimą apie padėtį tose kolonijose, pakvietė pradėti pasitarimus Algerijos klausimu, nutarė sustiprinti pastangas padėti Palestinos arabų pabėgėliams, pakvietė komunistinę Kiniją sustabdyti priespaudą ir genocidą Tibete.

J. KAJECKO, LIETUVOS ATSTOVO JAV, ŽODIS Į LIETUVĄ, KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ 1962 METŲ PROGA PER AMERIKOS BALSĄ

Mano mieli tautiečiai Tėvynėje,

Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga iš laisvojo pasaulio centro, Washingtono, giliai nuoširdžiai jus sveikinu.

Švenčių proga mes apgailėstaujame esą vieni nuo kitų likimo atskirti. Mes laisvėje švenčiame šventes, kaip nepriklausomybės laikais Lietuvoje. Mums šurpu prisiminti, kad jums nelemta yra jų taip švęsti, kaip šimtmečiais jas buvome pratę švęsti. Todėl, švenčių metu Jūs būsite ypatingai mūsų mintyse ir maldose prisimenami.

Bet prisiminti nepakanka. Laisvasis lietuvis žino, kad laisvė jam uždeda pareigų Lietuvos ir tautiečių Tėvynėje atžvilgiu. Todėl, mes pavergto lietuvių padėtį stebime. Mes sielojamės jūsų dalia ir dirbame, kad jums būtų lengviau, kad išauštų šviesesnis rytojus.

1962 metai — Maironio metai. Jūs ir mes jų bėgyje nekartą jį prisiminsime.

Jis džiūgavo, kai tautų pavasaris padvelkė Karpatų kalnais. Tai buvo pirmoji kregždė, pranašavusi mums ir Lietuvos tautos prisikėlimą, "nes neveltui ji tiek išskentėjo."

Dabartiniu metu didesniu mastu ir greitesniu tempu tautos, kurios niekad nebuvo nepriklausomos, kyla nepriklausomam gyvenimui. Kaip grybai po lietaus jų skaičius Afrikoje didėja. Negalim prileisti, kad tautų pavasario dvelkimas Afrikoje paliktų nepajausias Lietuvoj. Nebeįmanoma prileisti, kad tautų prisikėlimas būtų skatinamas Afrikoje, o Lietuvoje bujotų kolonializmo vergija.

Pastaruoju metu Jungtinių Tautų dėmesys atkreiptas į nenormalią padėtį Nemuno krašte.

Atkreipta, tarp kita, jų dėmesys į tai, kad lietuviai blaškomi po plačiąją, bet ne savą "TĖVYNĖ", tuo tarpu kai okupantas įvairiais būdais rusina lietuvių tautą.

Palaiminta gaida Kalėdų angelų simfonijoj buvo ir tebėra — taika, bet taika tik geros valios žmonėms ir ne bet kuria kaina. Taikos Princo Golgotos auka buvo teisingumui atstatyti. Taika teseka teisingumo įgyvendinimą. Jis palaimino tuos, kurie teisybės ieško ir dėl jos kenčia. Teisybės ir teisingumo savai tautai siekimas — karščiausias lietuvių tautos troškimas per šventes ir kasdien.

Kantrybė, ištvermė ir nepalaužiama viltis tebūnie mūsų ateinančių metų palydoval. Jie nuves mus į teisingumo Tėvų Žemėje triumfą.

Anksčiau, ar vėliau bus mūsų išauštanti metai. Tai mano nuoširdūs tautiečiams Tėvynėje šia proga linkėjimai.

Finansinėje srityje asamblėja įgaliojo gen. sekretorių išleisti bonus dviejų šimtų mil. dol. sumai bei nutarė finansuoti ir toliau Jungtinių Tautų kariuomenę Kongo ir Palestinoje, o taip pat paskyrė lėšų toms kariuomenėms išlaikyti ligi 1962 m. birželio pabaigos.

Be šių, asamblėja priėmė eilę rezoliucijų Afrikos ekonominiam ir švietimo gyvenimui pakelti bei pagyvinti veiklai visame pasaulyje neraštingumui likviduoti.

Sesijos metu priimti keturi nauji nariai (Mongolija, Maurėnija, Sierra Leone ir Tanganika), o taip pat savo narystę atnaujino Sirija, atsiskyrusi nuo Egipto. Tuo būdu dabar organizacija turi 104 narius.

JT IR LIETUVIAI

Lietuviai, kaip ir kiti pavergtieji, į Jungtines Tautas visada žiūrėjo viltingai, nors per savo ligšolinį gyvavimą ta organizacija jų vilčių nepateisino.

1961 metais į JT nesykį yra

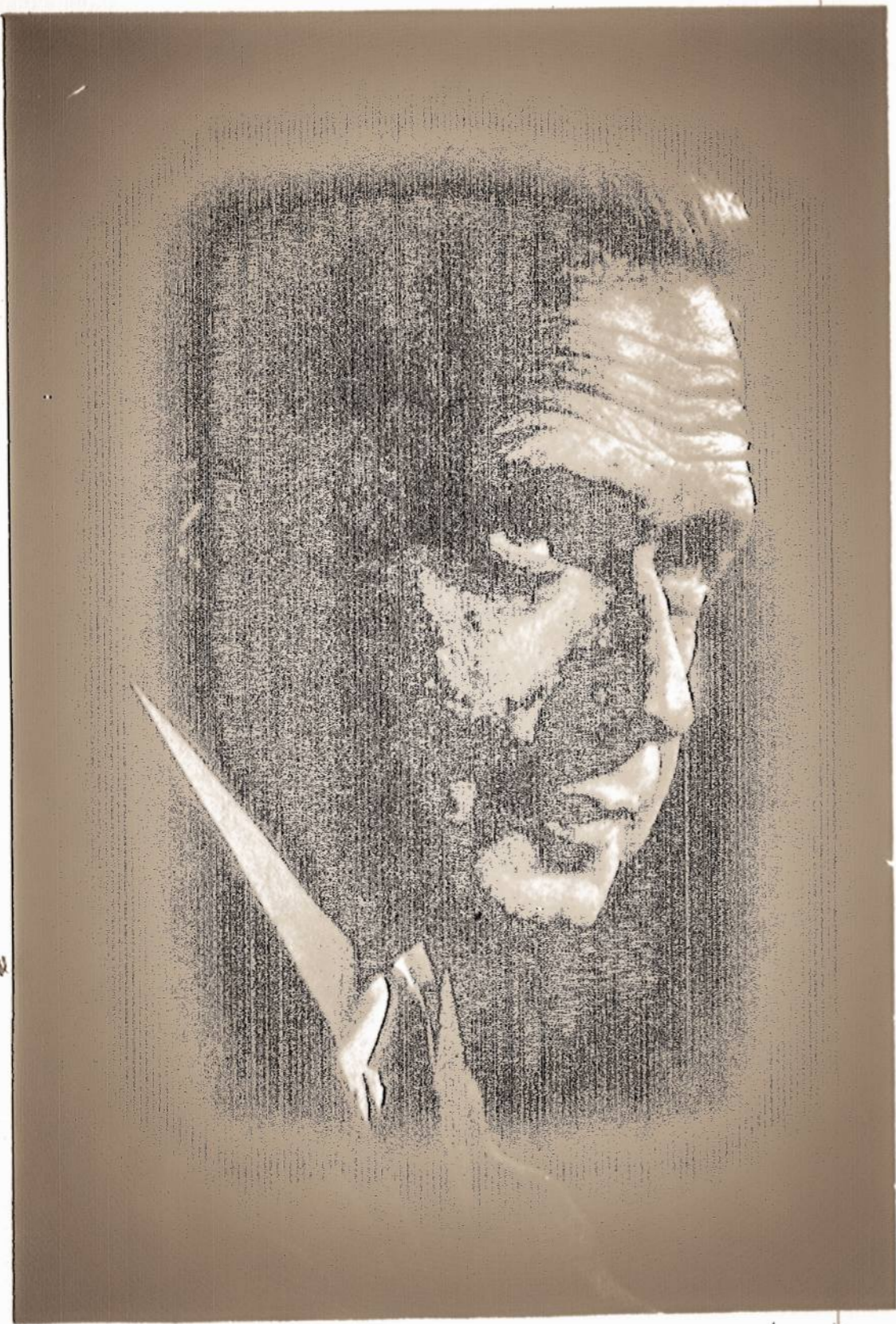
apelilavę lietuviai kartu su kitomis Rytų ir Vidurio Europos tautomis, atstovaujamosis Pavergtosiose Europos Tautose.

1961 metais ir pačios JT asamblėjos salėje nesykį buvo paminėtas Lietuvos vardas, ypač tuo metu, kai vyko diskusijos dėl kolonializmo panaikinimo.

Tada ne vienas delegatas, reikalaudamas, kad apsisprendimo teisė visur būtų vienodai taikoma, minėjo Lietuvos, Latvijos, Estijos ir kitų dabar sovietinėje orbitoje esančių kraštų vardą. Jie tvirtino, kad tų kraštų žmonės priklauso tokios pat teisės, kaip ir dabar į laisvą ir nepriklausomą gyvenimą vedamoms, Afrikos tautomis.

Bet tokie priminimai ir pasiliko priminimais, nuaidėjusiais ir jokios JT veiklos tuo klausimu nepradėjusios.

Zengiant į naujus metus, reikia viltis, kad jie atneš ką nors konkretesnio, o ypač, kad pavyks paversti Kuchel — Lipscomb rezoliuciją, kurios reikalu darbuojasi gausus lietuvių būrys po visą JAV.

Karsh (Ottawa) nuotrauka

Dag Hammarskjöld, gen. sekr., tragiškai žuvęs pakeliui į susitikimą su Katangos prez. Tschombe tartis dėl paliaubų su JT.

VIENYBĖ, 1961 m. gruodžio 29 d.

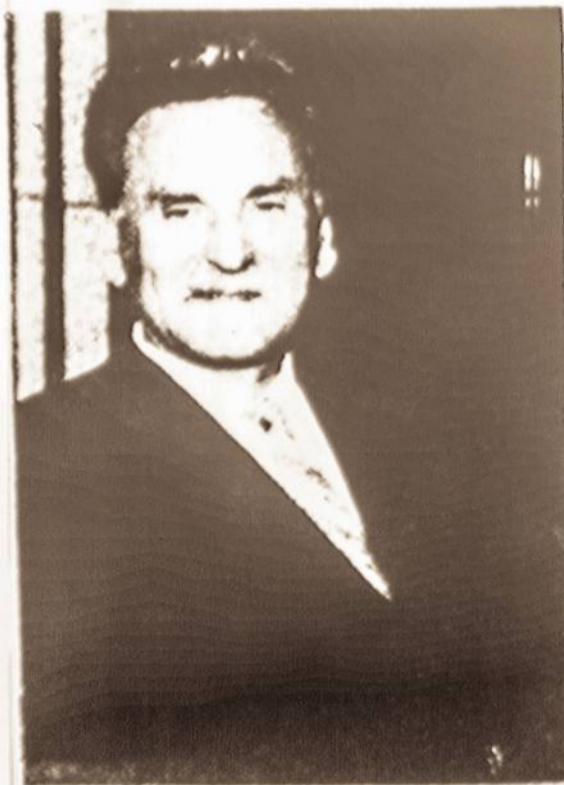
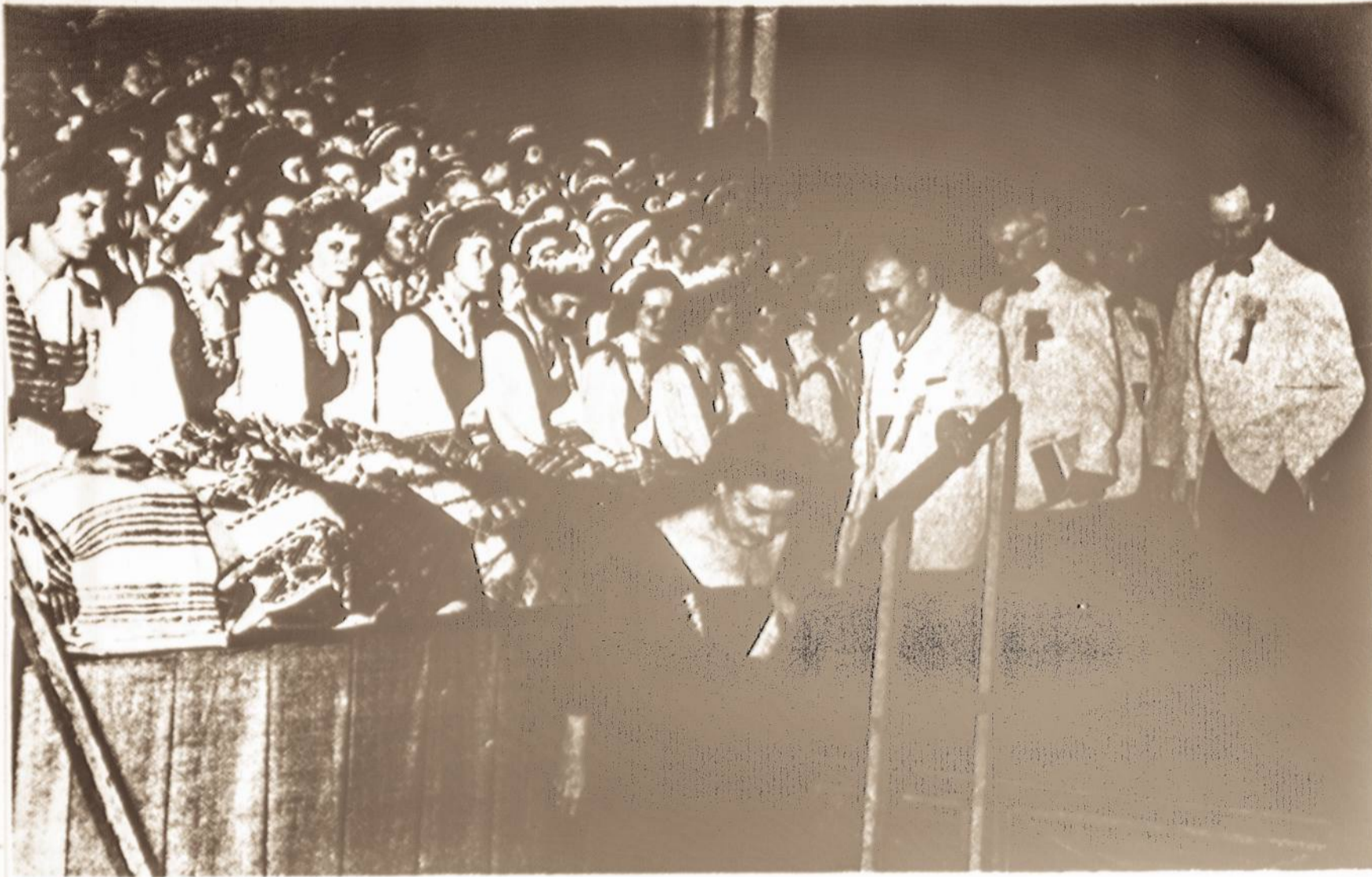
Lietuvoje mirė Sal. Narkėliunaitės tėvas

Salomėjos Narkėliunaitės tėvas Bronislovas Lietuvoje, Salamiankos kaime, pasimirė, širdies smūgio ištiktas gruodžio 6 d. Iš tėviškės namiškiai, pranešdami apie mirtį, rašo: "Tavo laimė, kad atvažiavai vasarą, tai jau atsiveikini su Tėveliu visam laikui. Gal Tavo širdis nujautė, kad daugiau jo jau nebematysi... Kaip buvome linksmi Tave sulaukę, taip dabar liudni Tėvelį palaidoję." Amerikos lietuviai, kurių apie 6,000 yra matę S. Narkėliunaitės filmą iš Lietuvos, velionį prisimena iš vaizdų Salamiankos kaime, kur jisai vaizduojamas, rūkant amerikoniškas cigaretes — lauktuves iš Amerikos.

LIETUVIŠKOJO GYVENIMO

Amerikoje

Prof. Juozas Eretas, šveicas, dirbęs Lietuvai kaip jaunimo organizatorius, mokslininkas bei kultūrininkas, dabar gyvenęs Šveicarijoje ir besirūpinąs Lietuvos reikalais, buvo didžiausia atrakcija rugsėjo 1-3 dienomis Chicagoje įvykusiame V-jame Liēt. Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavime. Vienu laiku profesorius paskaitų klausė apie 1000 dalyvių. Vėliau jisai su paskaitomis lankėsi eilėje Amerikos liēt. kolonijū.

Liepos 2 d. Chicagoje įvyko II JAV ir Kanados liētuvų dainų šventė, kurioje dalyvavo arti 1000 dainininkų ir apie 10,000 publikos. Nuotraukoje: choristai ir dirigentai - Alice Stephens, prof. J. Žilevičius, A. Aleksis, J. Gaidelis ir kt.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA MINĖJO 20 M. SUKAKTĮ

Montrealyje, Kanadoje, išeinanti Nepriklausoma Lietuva gruodžio 2 d. paminėjo savo 20 metų sukaktį, dalyvaujant to savaitraščio skaitytojams ir spaudos rėmėjams. Šalia kalbų, apžvelgiančių laikraščio nueitą kelią, buvo ir koncertinė dalis. Pagrindinė kalba buvo redaktoriaus J. Kardelio. Laikraštį iki šiol yra redagavę Vikt. Dagilis, M. Aukštaitė, M. Arlauskaitė, J. Yla, L. Girinis ir Pr. Rudinskas. J. Kardelis savo poste jau bene daugiau kaip dešimt metų.

Laikraštį leidžia spaudos bendrovė, šiuo metu vykdomas mašinų fondo vėjus. Laiš ir laiškais sveikino visa eilė Lietuvos laisvinimo ir visuomeninių organizacijų atstovų.

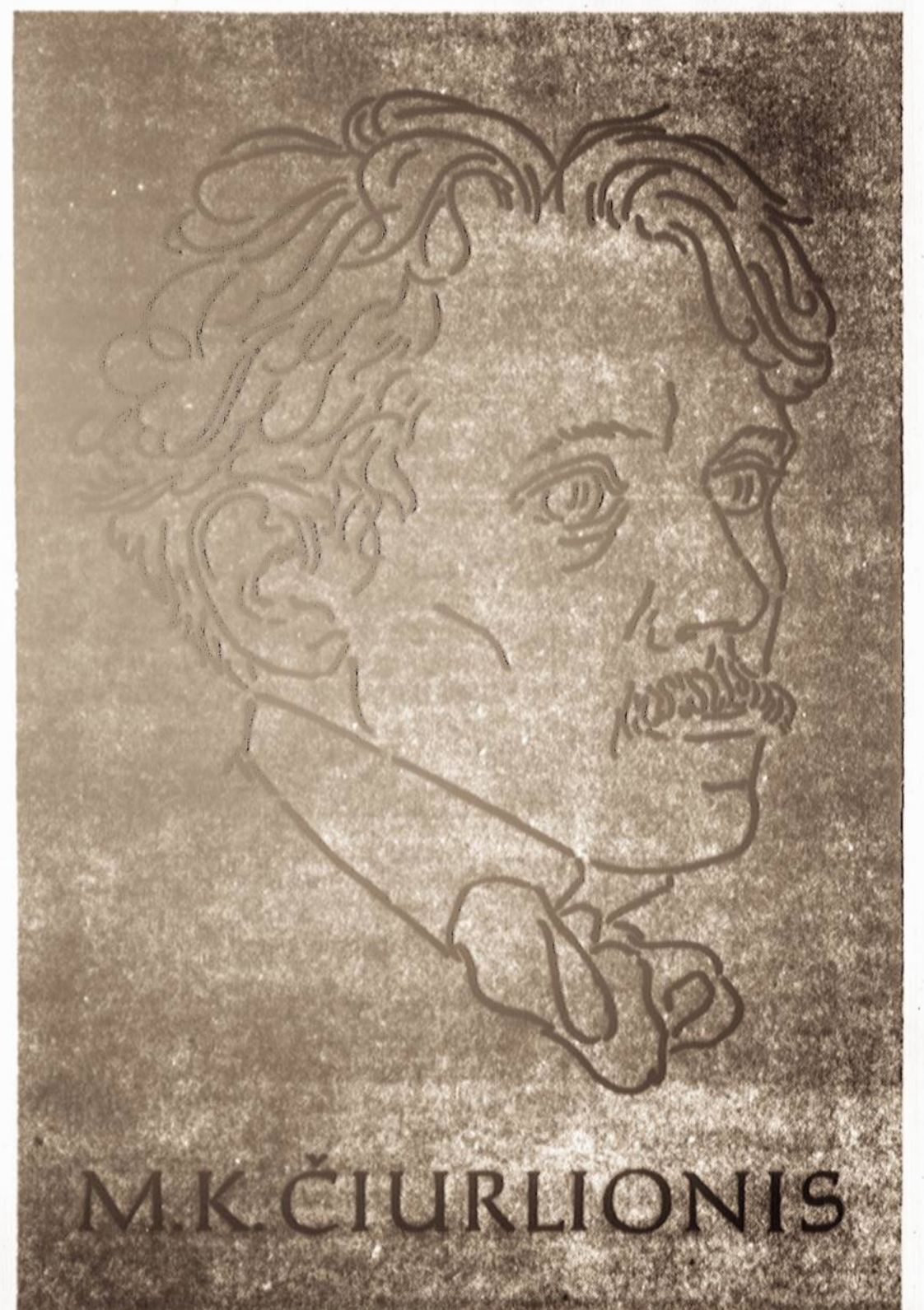

Barbora Armonienė, kurios išpūdžiai A. L. Nasvyčio surašyti angliškai išleistoje knygoje "Leave Your Tears in Moscow", susilaukė visuotinio susidomėjimo laisvajame pasaulyje. Toje knygoje atpasakoti jos pergyvenimai komunistinėje vergijoje nuo 1940 m. iki atvykimo į Ameriką.

Dail. Veronika Šleivyte bus 55 m. amžiaus. Gimusi Antašavos mat., Vabalninko vals., Biržų aps., parodose dalyvauja nuo 1937 m.

ŠALIA IPRASTINIŲ PARENGIMŲ, MININT RELIGINES, TAUTINES IR POLITINES, VISUOMENINES IR ASMENISKAS ŠVENTES BEI SUKAKTIS: ŠALIA KONCERTŲ, LITERATŪROS KOPIFĖČIŲ IR SPORTO PUNGTYNIŲ, 1961 METAIS, KAIP IR EFEKVIENAI, PASAULIO LIETUVIŲ GYVENIME BUVO IPRASTINIŲ ĮVYKIŲ. TAI VIENOKIO AR KITOKIO POBŪDŽIO LIETUVIŠKOJO GYVENIMO PRASIVERŽIMAI, ATKREIPE SAVO TAUTIEČIŲ AR NET IR SVETIMTAUČIŲ DĖMESĮ VALSTYBINIU AR GLOBALINIU MASTU. VIENYBĖ SAVO NUOŽIŪRA PARINKO ATŽYMETINUS PEREITŲ METŲ ĮVYKIUS.

Lietuvoje

M. K. Čiurlionio mirties 50 m. sukakties proga Valstybinė Grožinės literatūros leidykla išleido Vilniuje 32 reprodukcijas su Ant. Venclovos paaiškinamuoju žodžiu liētuviškai, rusiškai, angliškai ir prancūziškai.

Dviejų liētuvų nuotyčiai Šiaurės Karelijoje

V. KAMINSKO piešiniai

JUOZAS POŽERA

Tesinys

Laužydamas šakeles, paukštis nukrito žemėn. Tačiau jį apvaldžiūsi ekstazė buvo tokia didi, tokia galinga ir gyvybinga, kad kurtinys dar kelias sekundes sukosi aplink save, tęsdamas geidulio kupiną savo dainą. Paskui krito vietoje ir daugiau nekrustelėjo. Tik pasišaušę kaklo plunksnos pamažėli gulė, glaudėsi prie sustingusio kūno.

Mano rankos drebėjo it iškaršusio senio. Laimės svaigulys netilpo krūtinėje, karšta banga veržėsi į galvą. Kritau aukštieininkas į samanų patalą šalia savo laimikio ir, plačiai atvėręs akis saulėtekiui, dar kartą pergyvenau visas šio nuostabaus ryto smulkmenas... Ir staiga širdyje pajutau tuštumą. Viskas akies mirksniu nublanko, prarado žavesį, plūstelėjo nesuvokiamas gailėsčio jausmas, lyg būtu-mei praradęs kažką neįkainojamai brangaus, ko jokiomis pastangomis nesugrąžinsi, neatgausi... Aš ne iš tų, kurie kone ašarodami kalba apie kiekvieną nušautą paukštį ar žvėrelį, kurie apeliuoja į

meilę, o po pusvalandžio pilna burra ryja jauną viščiuką. Ir ne kurtinio aš galėjau...
Tolumoje skardeno šūviai... Jų aidas ritosi krumplėto miško viršūnėmis, o aš tebegulėjau aukštieininkas, žiūrėdamas į vis skaisčiau pražystančią aušrą ir galvojau apie žmogaus didybę ir menkumą, apie deginančią, masinančią, viliojančią aistrą ir apie nepakeliamą tuštumą širdyje, kai aistra išblėsta, kai žmogus ją patenkinna... Taip kūdikis siekia, veržiasi prie gėles žiedo, o nuskynęs jį meta šalin ir užmiršta...

Pavakare, apsikarstę laimikiais, palikome medžiotojų trobelę. Tačiau nenuėjus ir pusšimčio žingsnių, Vacys sustojo ir tarė:
— Palaukit.

Jis nusimetė kuprinę, iš bendrų mūsų atsargų ištraukė liētuviškiu kiaulienos konservų dėžutę, pakelį sausainių ir pustekinis nubėgo atgal, dingo trobelės duryse. Po kurio laiko sugrįžo tuščiomis rankomis. Mes nepratarėme nė žodžio. Tik Vasilis pažvelgė į Vacį geromis, šilumos sklidinomis akimis.

6. VIENA IS DIDŽIŲJŲ NUODĖMIŲ

Daugiau kaip pusę paros išdrybsojome bejausmiai it kirviai. Pažadino mus trankūs maršo garsai ir atsargus kumščioji mas. Kojūgalyje stovėjo šeimininkas ir šypsodamasis ragino:

— Kelkitės. Šitaip visas šventes pramiagosite.

Štai kodėl iš baterijinio radijo aparato sklinda pakilūs maršai. Juk šiandien Gegužės pirmoji!

Bus daugiau

VIENYBĖ, 1961 m. gruodžio 29 d.

PRASIVERŽIMAI 1961 METAIS

FILIPINAI - Vaclovas Sidzikauskas, kaip Pavergtuju Europos Tautų pirmininkas, buvo pakviestas ir dalyvavo balandžio 30 - gegužės 3 dienomis Maniloje įvykusiame Azijos Tautų antikomunistinės sąjungos konvencijoje.

D. Britanijoje

Lietuvos Ministeris Londone Bronius Balutis

Ką tik sukako 82 metai nuo Broniaus Balučio, Lietuvos pasiuntinio ir ministerio D. Britanijai, gimimo. Bronius Balutis tai ne tik Lietuvos diplomatas, bet ir epochinė lietuviška asmenybė. Gimęs 1879 m. gruodžio 29 d. Seirijuose, jis paskui savo veiklą vystė tiek Europoje, tiek Amerikoje. Jo tai nuopelnas - pasūlymas, kad Amerikos lietuvių dovanoje Lietuvai - Laisvės Varpe įrašytas toks įrašas: "O skambink per amžius vaikams Lietuvos, tas laisvės nevertas, kas negina jos".

Bronius Balutis, Amerikos Liet. tautinės tarybos išrinktas, vyko į talkos konferenciją Paryžiuje kaip Amerikos Liet. delegacijos narys. Paryžiaus talkos konferencijai pasibaigus, jis buvo pakviestas dirbti Užs. Reik. ministerijoje Kaune. 1920 m. jis buvo Lietuvos atstovu Kauno derybose su lenkais belaisvių pasikeitimo reikalu, o paskui ir derybose Suvalkuose pasirašė sutartį, kuria lenkai pripažino Vilnių Lietuvai, tik visa nelaimė, kad lenkai tą sutartį tuoju pat sulaužė.

Po to, iki tapdamas Lietuvos pasiuntiniu ir ministru Didžiąja Britanijai, Bronius Balutis ėjo visą eilę atsakingų pareigų Lietuvos Užs. Reik. Ministerijoje ar užsienių postuose. Bronius Balutis yra bendradarbiavęs Vienybėje Lietuvninkų ir kt.

Punsko gimnazijos vaikučiai kuriuos šelpia BALFas.

VIENYBĖ, 1961 m. gruodžio 29 d.

Punske

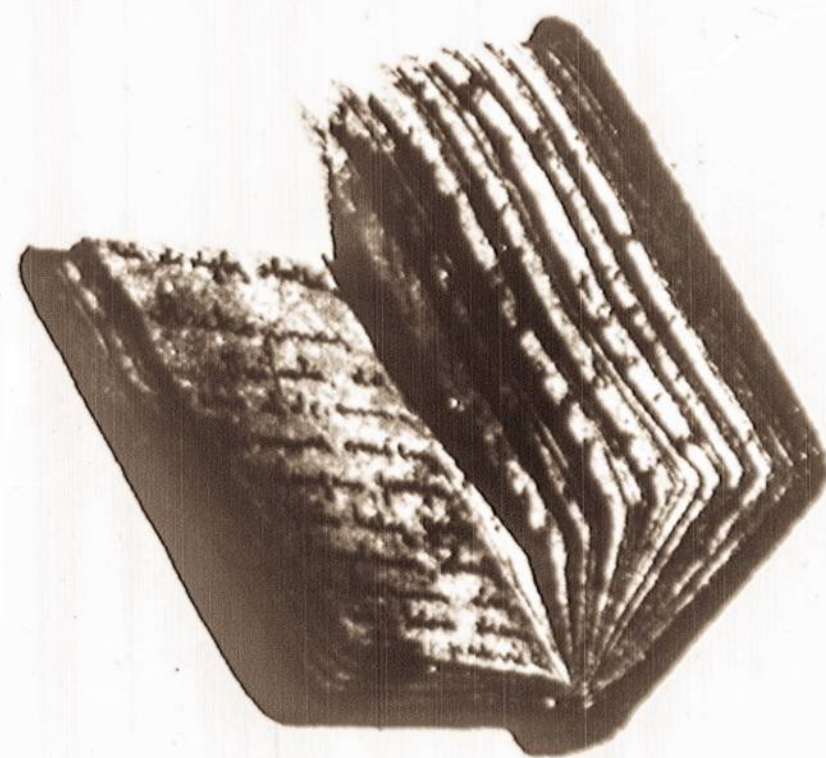
Nuo 1956 m. veikiantieji Kultūros Namai 1961 metais ypatingai suspindėjo savo saviveikla. Vaidintojų grupė parengė J. Grušo "Herškų Mantą", o liaudies šokių grupė, vadovaujama Jakimavičienės, plačiai gastrolavo po tolimas lietuvių ir lenkų apgyvendintas vietas. Be to, susiorganizavo moterų choras ir trio.

Vak. Vokietijoje

Rennhofo pilyje išsilaikė ir toliau kaip lietuvių švėturys tebešviečia Vasario 16 Gimnazija, vienintelė tokios rūšies lietuviška institucija Europoje.

Dr. J. Šilūpas (1861-1944)

*Marija,
gelbiki mus*

SIBIRE - su pasitenkinimu sutinkama žinia apie 1953 m. parašytos, bet tik 1959 m. spaudos šviesa Amerikoje išvydusios maldaknygės vertimus į olandų kalbą su 400.000 egz. tiražu. Kitais metais, tikimasi bus išleistos prancūziškos ir itališkos laidos.

AMERIKOS LIETUVIS VYSKUPAS

Ne tik katalikai, bet ir kitų pažiūrų Amerikos lietuviai palankiai sutiko žinią, kad Popiežius Jonas XXIII gruodžio 13 d. paskyrė lietuvių vyskupą.

Tas vyskupas yra Charles Salatka, 42 m. amžiaus, gimęs Grand Rapids, Mich. o 1959 m. tapo pakeltas prelatu. Vyskupas yra Michigano diocelijos pagalbininku.

ITALIJOJE - istoriniame Ravenos mieste nuo kovo 19 d. iki bal. 9 d. vyko dokumentinė "Persekiojamos bažnyčios" paroda, kurioje tarp daugelio komunistų pavergtų tautų, savo skyrių su daugiau kaip 200 eksponatų, turėjo ir Lietuva. Skyrių įrengė Italijos lietuviai, vad. kun. V. Mincevičiaus.

Š. M. gruodžio 24 d. 11:45 d. vakaro po ilgos ir sunkios ligos ir operacijos mirė mano mylima žmona

Regina Marijona Sidzikauskienė,

Seniauskaitė. Palaidota iš Juozo Garšvos Kopyčios St. Mary's kapinėse, Flushing, N. Y.

Giminėms, artimiesiems ir pažįstamiems praneša

liūdintis vyras VACLOVAS SIDZIKAUSKAS

Vaclovą Sidzikauską

LIŪDESIO VALANDĄ, MIRUS MYLIMAI ŽMONAI IR IŠTIKIMĄ GYVENIMO DRAUGĖS REGINOS NETEKUS,

reiškiame gilią užuojautą ir liūdime kartu.

H. IR D. BLAZAI

Vaclovą Sidzikauską

LIETUVOS LAISVĖS KOMITETO PIRMININKĄ,
IR VLIKO NARĮ

JO ŽMONAI REGINAI SIDZIKAUSKIENEI MIRUS,

LIŪDESIO VALANDĄ GILIAI UŽJAUČIA

VLIK'o Prezidiumas

VACLOVĄ SIDZIKAUSKĄ

LIŪDESIO VALANDOJE MIRUS ŽMONAI REGINAI

GILIAI UŽJAUČIA

VINCĖ IR STASYS LESKAICIĄI
Giedrė Zauniūtė ir Saulius Zaunius

LIETUVOS LAISVĖS KOMITETAS IR

LIETUVOS DELEGACIJOS PET SEIME PIRMININKĄ

Vaclovą Sidzikauską

JO ŽMONAI REGINAI SIDZIKAUSKIENEI MIRUS

LIŪDESIO VALANDĄ GILIAI UŽJAUČIA
IR KARTU LIŪDI

LIETUVOS LAISVĖS KOMITETAS

Taip atrodė Regina Sidzikauskienė, pristatydama D. Britanijos Karaliui, Jurgiui V. Vaclovas Sidzikauskas tuo metu buvo paskirtas Lietuvos ministru Londone.

Mirė Regina Sidzikauskienė

Gruodžio 25 d. gausią newyorkiečių koloniją sujau-dino Sidzikauskienės mirtis. Jau anksčiau žinojė apie jos ligą, tiek jos, tiek jos vyro Vaclovo Sidzikausko pažįstami nesitikėjo, kad mirtis bu-vo taip arta.

Newyorkiečių atsisveikinimas su velione įvyko Juozo Garšvos kopyčioje gruodžio 27 d. Pradžioje religines apeigas atliko kun. Pikturna. Vincė Jonuškaitė — Leskai-tienė, kaip Lietuvos Moterų Atstovybės, tos atstovybės New Yorko klubo, savo šeimos ir inž. Ant. ir Birutės Novickių šeimos vardu pa-reiškė velionės vyrui Sidzi-kauskui užuojautą ir prisimi-nė velionę jos svarbesniuose gyvenimo laikotarpiuose.

Konsulas Vytautas Stašinskas pareiškė užuojautą Lietu-vos Generalinio Konsulato New Yorke vardu, o dr. Ant. Trimakas — VLIK'o vardu. Pabaigai velionės vyras Vac-lovas Sidzikauskas tarė padė-kos žodį.

Regina Sidzikauskienė buvo palaidota gruodžio 28 d. iš Apreiškimo par. bažnyčios į St. Mary kapus Flushinge. Gedulingų pamaldų metu giedojo Lietuvos operos solistė Vincė Jonuškaitė — Leskai-tienė, viena didžiausių velio-nės bičiulių. Pamaldas laikė par.klebonas kun. Aleksiusas, asistuojant kunigams Piktur-nai ir Dabušiui. Į amžiną poilsio vietą Flushing kapinė-se palydėjo kleb. kun. Alek-siusas.

Regina — Marijona Sidzi-kauskienė — Seniauskaitė, gi-musi 1892 m. rugsėjo 8 d. Marijampolėje. Mokėsi Su-valkų gimnazijoje, Saulės Mo-kytojų Kursuose Kaune ir Pe-dagoginiuose kursuose Pet-rapilyje. Mokytojavo Astrave prie Biržų ir Akmenėje.

Pirmojo Pasaulinio karo metu Maskvoje baigė buhalte-rijos kursų ir buvo Maskvos Lietuvių Draugijos Nukentė-jusiems nuo karo šelpti buhal-terė. Ištekėjo už Vaclovo Si-dzikausko, tuomet Teisų fa-kulteto studento, 1916 m. lap-kričio 21 d. 1918 m. birželio 30 d. sugrįžo į Lietuvą.

Dirbo Lietuvos prekybos ir Pramonės Banke Vilniuje, vė-liau Kaune. 1920 m. išvyko į Berną, Šveicariją, pas vyrą, kuris tuomet buvo ten Lietu-vos Atstovas. Kaip Lietuvos diplomato žmona, gyveno

Berne, Berlyne ir Londone, veikliai reiškdamasi diplo-matiniuose sluogsnuose.

Bėgdama nuo Lietuvą užė-musių bolševikų, 1941 m. buvo patekusi į vokiečių koncentracijos stovyklą Soldau mies-te, kurioje išbuvo 5 mėnesius. Sugrįžusi 1941 m. rugpjūčio mėn. į Lietuvą, dirbo Aušros Mergaičių Gimnazijoje Kaune.

Bolševikams antrą kart veržiantis į Lietuvą, 1944 m. vėl pasitraukė į Vakarų. Iki išemigravimo į JAV, gyveno su vyru Tubingene. Nuo 1950 m. liepos 17 d. gyveno New Yorke. Čia suorganizavo ir keleta metų vadovavo Lietuvių moterų grupel Europos Egzi-lių Moterų Taryboje; suruošė Lietuviškų knygų ir kitų leid-nių parodą. 1960 m. sunega-lavo. 1961 m. gruodžio 24 d. po operacijos pasimirė apie vi-durnaktį.

REGINAI SIDZIKAUSKIENEI MIRUS,

REIŠKIAME GILIĄ UŽUOJAUTĄ VYRUI

VACLOVUI SIDZIKAUSKUI IR GIMINĖMS.

LIETUVIŲ MOTERŲ ATSTOVYBĖ
IR LMA NEW YORKO KLUBAS

VIENYBĖ, 1961 m. gruodžio 29 d.

Toks buvo Juozas Tysliava

Atkelta iš 3 psl.

DR. STEPONAS BIEŽIS

dukterų dailės, meno, mokslo, kultūros ir kitose srityse, kas būtina tautos egzistencijai. Tačiau šį džiaugsmą, deją, lydi žiauri tragedija, daugelį jų išplėšusi iš gyvyjų tarpo dar tokiame amžiuje, kada jie, subrendę ir gyvenimą pažinę, kaip tik galėję pajėgiausiai kurti.

Užtenka tik prisiminti Valčaitį, Kudirką, Čiurlionį, Vanagaitį, Šapoką, Skėmą ir Tysliavą, kad galima būtų pajusti tos tragedijos skausmą. Tiesa, nė vienas negyvena su saule. Bet taip pat tiesa, kad nesistengta arba visai mažai dėta pastangų kaltinamam likimui kelią pastoti. Čia tuoj klausimas kyla, o gal tam tariamam likimui visiškai neįmanoma pasipriešinti? Sitokiam galvojimui arba abejojimui nėra pagrindo, ypač šiais laikais.

PRIEŽIŪROS SVEIKATAI

Žmogaus organinė medžiaga, vadinama sveikata, iš kurios pareina visos dvasinės vertybės, reikalinga tikslios globos, atitinkamos priežiūros, kad ji pajėgtų išsilaikyti augščiausiam atsparos lygyje ir kuo ilgiausiai našiai bei darbingai tarnautų, lyg ta, sakysime gražioji gėlė reikalinga laistymo, ravėjimo, kad būtų apginta nuo pyktžolių ir tinkamos apsaugos nuo naikinančių vėtrų.

Be tikslios priežiūros ir globos ne ilgam teks ja gerėtis ir grožėtis. Reikia aiškiai išsiamoninti, kad nedėkingam likimui ir be atitinkamos globos pavestas žmogaus organizmas taip pat ne ilgam tarnaus, jis prieš laiką sugniuš, nutraukdamas visą kūrybą. Argi nereikėtų šia linkme rimtai susidomėti?

LIETUVYBĖS PATVARUMAS

Juozas Tysliava puikiai žinojo spaudos galybę, kuriai jis skyrė daug laiko ir rūpesčių. Jis ja tebesirūpino ir ligoninėje skausmų surakintas ir, veik paskutinį kartą alsuodamas, sukaupęs savo išsenkančias jėgas, prie mirties lovos budinčią šeimą dar klausė: "O kas išleis laikraštį, kai aš taip sergu?" Tai buvo paskutinė rūpestis spauda, išskliaujant į amžinybę.

Nė vienas akylesnis asmuo yra teisingai pastebėjęs, kad lietuvių išeivijos patvarumas išsilaikyti lietuviais tesiekia tik vienos kartos, atseit, jos

Juozas Tysliava su žmona vieno koncerto metu, atostogaujant pas artimą Vienybės bendradarbę, Praną Lapienę.

vaikai nutautėja. Pažvelgę į senosios išeivijos tautinį atsparumą, rasime, kad šis teigimas pasitvirtina. Antrosios kartos didelė dauguma visiškai paskendo mlžiniškoje šioje laisvės ir prabangos juroje.

Kita antrosios kartos dalis, nereikšminga mažuma, dar pasisako esanti lietuvių kilmės, bet, deja, dažniausiai tik iš vardo, o ne iš įsitikinimo. Dar džiugu tiek, kad tai vienu, tai kitu nors ir pavieniais, bet visgi išskyla antrosios kartos lietuvių iš įsitikinimo, iš pagarbos savo tėvams ir meilės jų kraštui ir tautai. Bet, deja, tai tik išimtis, o anaipol ne taisyklė. Šitokia liūdna padėtis, aišku, veda į tragišką finalą, į neišvengiamą lietuvių išeivijos išnykimą.

NAUJOJI IŠEIVIJA

Visa viltis šiuo momentu sudėta į naująją išeiviją, kuri, su nepaprastu džiaugsmu reikia konstatuoti, per savo pirmąjį dešimtmetį parodė ir teberodo atsparumo, labiau-

siai pasireiksdama sąjūdyje auklėti savąjį jaunimą lietuviškoje dvasioje.

Su augsta pagarba ir stipria viltimi į tai norėtusi įtikėti ir žiūrėti kaip į lietuviybės išlaikymo ir jos ugdymo renesansą. Tačiau džiugauti lyg dar būtų per anksti, nes vienas desėtkas metų per trumpas laikotarpis daryti bet kokias logiškas išvadas. Ateities laikas padarys teisingą sprendimą.

Giliau įžvelgiant, ir šiuo metu jau matyti juodydebesėlių, sukeliančių nerimo. Ne taip jau didelė retenybė ir naujosios ateivijos tarpe pastebėti suamerikonintas pavardes, net kartais griežtus tėvų uždraudimus mokytį jų vaikus lituanistikos ir ištisų šeimų visiško ryšių nutraukimo su lietuviška veikla atvejus. Jei tai tik sporadiški pasireiškimai, tai gal dar kiek pateisinama ir pakenčiama. Bet, Dieve apsaugok, kad ilgainiui tai nevirstų epidemija!

IŠ PRAEITIES... 1931 m. Ivykęs diplomatinio korpuso priėmimas, kuriame dalyvavo Vaclovas Sidzikauskas su žmona Regina, pas tuometinį Lietuvos Užsienio Reikalų ministrą dr. Dovą Zaunį ir operos solistę Vincę Jonuškaitę-Zaunienę (dabar Leskaitienė). Nuotraukoje - iš k. į d. sėdi: ponios Grauzinienė, Dailydienė, Balutienė, Černeckienė, Jonuškaitė - Zaunienė, Moratienė, Sidzikauskienė (mirusi š. m. gruodžio 24 d.), Ristelhueber, Klimienė, Preston, Durloo. Stovi diplomatinio korpuso atstovai: Dailydė, dr. J. Saulys, Vanagas, Leppik, Klimas, Černeckas, Ristelhueber, Prestonas, Niederle, Anadori, dr. Dovas Zaunius, Merkis, Kuntchbull-Hugeson, Karski, Balutis, Moratt, Sidzikauskas, Bizauskas, Liepins, Fullerton, poetas J. Baltrušaitis, Durloo, dr. K. Grauzinis.

Juozas Tysliava su savo gyvenimo drauge Vale davė atsakymą ir parodė gyvą pavyzdį, kaip galima ir reikia sulaukyti nutautėjimo epidemiją. Ir tas pavyzdys bus tikamiausiai pavaizduotas dr. Vinco Kudirkos reikšmingais žodžiais:

*Jeigu audra ištikus verstų
stulpą vieng
Is tų, kurie prilaiko jusų
naujo sieną,
Mamos negrius - iš baimės
jūs neišlakstykite,
Tik vieton ano stulpo tąją
pačių dieną
Tuoj kitą statykite!*

Juozas Tysliava savo vieton pastatė kitą stulpą, kuris namo sieną prilaiko. Tai jo sūnus Juozukas Tysliava, Jr., kuriam tėvas įdiegė Lietuvos meilę, išauklėjo lietuviškoje dvasioje ir paruošė būti tuo kitu stulpu, pirmajam griuvus. Ir, kai mirdamas ir vis sielodamasis spaudos likimu klausė, kas išleis laikraštį, girdėjo tvirtą atsakymą, "Vienybė buvo, yra ir bus". Šiam tauriam patriotui šitoks nedvejojantis atsakymas galėjo būti visišku atpildu ir su šypsena iškeliauti į amžinatvę, įsitikinus, kad paliekamas stiprus stulpas namo sienai laikyti. Tai gyvenimiškas pavyzdys abejojantiems ir trokštantiems sukelti lietuviybės išlaikymą ir jos tęstinumą mūsų išeivijoje.

Tysliavos šviesų atminimą mes galime žodžiais išreikšti, atiduoti atitinkamą pagarbą, bet to neužtenka. Mes tiksliausiai jo troškimą ir testamentą įgyvendinsime, remdami ir platindami lietuvišką spaudą, būtent, tautinę spaudą ir paruošdami tysliaviškus stulpus lietuvių tęstinumui išlaikyti.

VASARIO 16 GIMNAZIJA DĖKOJA CHIKAGIEČIAM

Lapkričio 18 d. Čikagoje Evergreen Country Club salėje, Čikagos jaunimo organizacijos - Čikagos Akademikai Skautai, Korporacija Gintaras, Korporacija Neo - Lithuania, Santara ir Studentai Ateitininkai Vasario 16 Gimnazijai paremti surengė Lietuvos akademinio jaunimo vakarą ir visą gautą pelną \$227,23 atsiuntė Vasario 16 gimnazijai.

Kaip teko patirti, šio vakaro surengimas, sudarė rengėjams daug sunkumų, o ir jo pasisekimas buvo netikras, nes viena, tai pirmas tokio pobūdžio jaunimo parengimas, o antra, tuo pačiu metu rengė ir Balfas vakarienę. Tačiau į vakarą susirinko apie 200 žmonių, daugiausia jaunimo. Programą atliko pats jaunimas.

Tai yra gražus ir labai džiuginantis jaunosios kartos pasireiškimas ir tai bene pirmą kartą tokiu tikslu.

Mūsų vyresnioji karta Amerikoje per visą eilę metų yra parodžiusi daug lietuviško solidarumo ir pastaukavimo tautos bei Tėvynės reikalams, o taip pat ir Vasario 16 Gimnazijos atžvilgiu.

Džiugu tad matyti, kad ir jaunoji karta įsijungė į vyresniųjų eiles. Reikia tikėtis, kad ateityje jaunimo veikla pasireikš dar didesniu energingumu.

Vasario 16 Gimnazijos vadovybė, mokytojai ir moksleiviai labai nuoširdžiai dėkoja minėtoms organizacijoms, to vakaro iniciatoriams, vakarui ruošti ir praveisti komitetui: M. Gumbinaitiui, B. Cičėnaitiui, E. Holenderiui, H. Juknevičiui ir R. Šliažui ir visiems darbu, patarimu ir pinigų prisidėjusiems. Mūsų širdys ir akys nukreiptos į Jus, mielas lietuviškas Jaunimel!

L. GRONIS
Vas. 16 Gimn. direktorius

LAIKAS ATNAUJINTI VIENYBĖS PRENUMERATAI 1962 METAMS!

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

LIETUVYBĖ IR AMERIKONYBĖ

Tęsinys

Be to, čia atbėgo, taip sakant, Lietuvos kadrai — žmonės, kuriuos valstybė per nepriklausomybės laikmetį išmokslino ir paruošė savo krašto ir tautos tarnybai. D-ro K. Griniaus apskaičiavimu, paruošti vieną tokį žmogų valstybei kaštavo 40,000 litų (apie 6,700 dol.) Ar tai nėra moralinė pareiga

grįžus atsilyginti už šią skolą?

Taigi anų, senųjų atelvių, negrįžimo klausimas yra visai kas kita, negu mūsų. Kai jie išvyko iš caro engiamos Lietuvos, jų dar "krajumį" vadinamos, tautos laisvės ir nepriklausomybės idėja ir kova už ją tada dar buvo daugumai mūsų emigrantų svetimi dalykai. Visai kas kita su mumis. Ant mūsų rankų, ga-

lima sakyti, Lietuva atgijo ir mūsų akyse ji vėl neteko laisvės.

Bet ir anie, senieji atelviai, buvo įpareigojami savo tautai. Rodos, Pr. Vaičaitis taip eilavo: "Ir eisime, broliai, į tolimą kraštą gudrumo jieškoti, tėvynę vaduoti; iš ten mes parnešime brangiąją naštą ir vargstantiems broliams galėsime įduoti".

LIMUZINAI IR DURTUVAI

Nesamone sakyti, kad pabėgėliai, sugrįžę tėvynėn, atimty iš savo tautiečių duonos kąsnį. Jeigu tai nebūtų uodegos kraipymas, laviruojant tarp šarkos ir gegutės, manytum, kad čia tikro gailestingumo bokštas.

Kam gi galėtis; tegul išveržia tą kąsnį iš rusų kolonistų — priemaišos, primestos mūsų tautai. O koks tas rusiškas perteklius bus ir kiek mūsų liks, atėjus tą grįžimo dienai! Kas pagaliau užpildys vietas ty, kuriuos bolševikai tūkstančiais išgrūdo į "broliškas respublikas"? Labai gražu pasitikėti dabartinės Lietuvos jaunimu, kad niekas jų nepuls į raudonųjų skraistę. Esant tokiai atsparybei, mūsų grįžimas ten būtų tik nereikalingo pertekliu didinimas. Tačiau, ar ne per drąsu būtų taip manyti: jei mes neatsilaikome prieš limuziną, kaip anie galės atsilaukiyti prieš durtuvą? Kas neranda mūsų tarpe nuobirų nuo lietuvybės, tas ir taria, kad ir ten visi išliks patriotais — nesubolševikės. Bet, ar tai atitinka faktinę padėtį?

O visi tie Amerikos lietuviai, kurie grįžo į tėvynę nepriklausomybės laikais ir ten išsikūrė, ar daug tos duonos atėmė iš savo tautiečių? Priešingai; dar ją dalino. Įsigydamis krautuves, įmones ar didesnius ūkius, davė kitiems darbo ir duonos. Kodėl gi dabar turėtų būti kitaip? Juk mūsų siškiai dabar, kaip sakoma, praturtėję, išsimokslinę, išgudrėję. Kokius dar apetitus jie turėtų Lietuvoje?

Begi čia pat įrodinėjama, kad mes, lietuviai, esame žemės patrijotai, dėl jos ašarojame ir jaudinamės. Tai kodėlgi negalėtume grįžti bent tos taip brangios žemės atlankyti, pažūrėti, kaip dabar atrodo ta vieta, kur mūsų tėviškės būta. O ar nebūtų pareiga artimuosius ir gimines iš miško duoblių surinkti, kapuose palaidoti ir pamiklus pastatydinti? O motinos, kurios savo vaikus paliko dar kūdikiais, ar nenorėtų jų pamatyti? Tik "miegančios princesės" pasakoje dvariškiškai miegojo 100 metų. Mūsų tremties "miegas" dar labai trumpas. *Bus daugiau*

VIENYBĖ The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y. Telephone: APplegate 7-7257. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS—TAIP PAT APDRAUDŲ REIKALAIS KREIPKIS Į

AMERICAN HOME REALTY

84-14 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. — (Forest Parkway stotis) Tel. Hickory 1-5220

William J. Drake

Licensed Real Estate Broker

Lietuviams specialus patarnavimas

Income Tax užpildymas

APDRAUDOS SPECIALISTAS

Šioje firmoje apdrausk savo namus, baldus nuo gaisro. Apdrausk nelaimingus atsitikimus prie savo nuosavybės. Nė per vieną kitą greičiau nuosavybę neparduosi. Niekas kitas Tau nesuras tinkamesnių namų.

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

BARAS IR RESTORANAS. Salės koncertams, sokiams ir kitokioms pramogoms.

Susirinkimai - nemokamai. Spaudos kioskas V. Senkus, ved.

Telefonas: EVergreen 4-9672

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniais ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

Pirmaujanti dešrų prekyba

New Yorke

VOKISKOS SPECIALYBES

SCHALLER & WEBER

Augščiausios kokybės produktai

ŠVIEŽIA MĖSA. DEŠROS. KUMPIAL. ĮVAIRI ŠVIEŽIA PAUKŠTIENA. MĖSA PARUOŠTA KEPIMUI IR VIRIMUI. KUMPIAL. ĮVAIRŲ UŽKANDŽIAI KELIONEI IR NAMUOSE.

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS

DIDŽIULĖS KRAUTUVES

NEW YORKE — 1654 2nd Ave., (85-86 St.) TR 9-3047

RIDGEWOODE — 56-54 Myrtle Avenue VA 1-7068

ASTORIJOJE — 28-28 Steinway Street AS 4-3210

HEMPSTEADE — 310 Front Street IV 3-5540

FLUSHINGE — 41-06 Main Street HI 5-2552

JACKSON HEIGHTS — 82-10 37th Avenue, DE 5-1154

WHITE HORSE

Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietūs.

PRANAS BRUČAS
Savininkas

86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.

Tel. Virginia 6-9519

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)

Telefonas: EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis. POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė Jaukus baras Salė susirinkimams vestuvėms ir pobūviams

Gali tilpti 200 žmonių LIETUVIŠKIEMS suėjimams nemokamai

VACYS STEPONIS Savininkas

40 East 26th St. New York City

MU 3-2928

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant

Ona ir Jonas Valaičiai

Pasaulis gali ir privalo laimėti

Basler Nachrichten neseniai savo vedamuoju įsidėjo šį Lietuvos diplomatinio šefo S. Lozoraičio rašinį:

Ryšium su neseniai įvykusi Romoje tarptautiniu kongresu sovietų šaltajam karui tyrinėti, tenka konstatuoti, kad neįmanoma svarstyti to karo ir jam atremti priemonių, neįmanoma demėsin sovietų pavergtų Centro ir Rytų Europos kraštų likimo. Jis teikia plačiausią bei tragiškiausią medžiagą sovietų pavojui pažinti, nes niekur kitur sovietų politika nėra parodžiusi tokio brutalumo, tokios paniekos teisingumui ir tautų apsisprendimo teisei, kaip Centro ir Rytų Europoje.

VIENĄ SAKĖ, KITĄ DARĖ

Jokioje kitoje pasaulio dalyje nebuvo tarp dviejų pasaulinių karų tiek taikos bei tarp-

tautinio saugumo garantijų, kaip čia. Sovietų Sąjunga buvo sudariusi su visais savo kaimynais Europoje taikos ir neįsitolimo sutartis, kuriose iškilmingai pasižadėjo gerbti jų suverenumą, nepriklausomybę, teritorijos neliečiamumą ir nesikišimo į vidaus reikalus dėsni. Tačiau, praėjus vos 25 metams, iš visų tų garantijų nieko nebeliko. Visas tas sutartis, visus iškilmingus pasižadėjimus Maskva sulaužė įžūliausiu būdu, be jokios provokacijos iš jos kaimynų pusės ir vien tik siekdama smurtu primesti laisvoms tautos niekšiška komunistinė santvarką.

Savo laiku buvo girdėti balsų, mėginančių raminti tarptautinę sąžinę, tvirtinančių, kad visi šitie smurto aktai ribojasi Rytų ir Centro Europa. Tačiau vėlesni įvykiai, sovietų intervencijos Kinijoje, Ko-

rėjoje, Laose, Vietname ir kitur, tuos raminius griežtai demontavo. Sovietų pasikėsinimas prieš dviejų milijonų Vakarų Berlyno gyventojų laisvę ir pavojingas šantažas prieš Suomiją, kuris gali turėti sunkių pasekmių tiek tam mažam kraštui, tiek Šiaurės Atlanto Pakto Organizacijai, yra naujausios grandys nenutrūkstamo sovietų ekspansijos politikoje.

LOGIŠKOS IŠVADOS

Iš šios politikos tenka padaryti tokias logiškas išvadas: pirma — rusų bolševikų revoliucijos ekspansija nesiribojama tam tikromis sritimis; jos tikslas — viso pasaulio užvaldymas; antra — jokia tauta nėra ligšiol priėmusi komunistinės santvarkos savo laisvu noru ir sprendimu; trečia — tarptautinės sutartys su Sovietų Sąjunga turi galios tol, kol Maskva nenusprendžia jas sulaužyti; ketvirta — sovietų ekspansija negali būti sustabdyta diplomatinėmis derybomis; ji sustoja tiksliai prieš ginklų galybę.

Šia proga tikslinga prisiminti vieną būdingą sovietų politikai aplinkybę, būtent, kad per daugiau kaip 40 metų, praėjusių nuo bolševikų revoliucijos ir rusų tautos pavergimo, sovietai nei vieną kartą nebuvo surizikavę pradėti didelį karą. Jie vedė tik vietinius grobuoniškus karus prieš savo daug silpnesnius kaimynus. Sovietų Sąjunga dalyvavo antrajame pasauliniame kare, sukeldama tuo pragaištingų pasekmių žmonijai, tiksliai todėl, kad jos bendras bei sąjungininkas Hitleris ją puolė ir įtraukė į karą. Tą charak-

teringą sovietų politikos ypatybę Vakarai turėtų atsiminti, nustatydami savo politiką Maskvos atžvilgiu.

Vis dėlto sovietų pavergtų tautų atstovams yra svetima mintis, kad Vakarai turėtų pradėti karą joms išvaduoti. Pavergtų tautų atstovai tenori, kad Vakarai, lygiagrečiai su savo defenzyvinio karinio pajėgumo didinimu, galop nusistatytų savo santykiuose su sovietais kelti tarptautinės teisės ir moralės dėsnius ir, kas iš to seka, remti politiniai ir moraliniai teisingą pavergtų tautų bylą. Tokia laikysena atitiktų pačių Vakarų interesus, nes atkaklus sovietų daromų neteisybų nutylėjimas ilgai neturi susilpninti teisės pajautimą Vakaruose. Būtų bergždžia apsirėžti sovietų "politinio karo" metodų tyrinėjimu, jei nebūtų kartu svarstoma priemonių, kurių reikia imtis prieš jų politikos ir moralės srity.

MŪSŲ ŠŪKIS

Vyriausias ginklas, kurį sovietai pastaruoju laiku vartoja savo subversyvinėje akcijoje prieš civilizuoatą pasaulį, yra demoralizacija. Jie siekia užmigdyti tarptautinę sąžinę, padaryti ją nejautrią jų daromoms neteisyboms, pripratinti ją nutylėti bei toleruoti jų smurtus. Tačiau Vakarai turi galingesni ginklą — teisybę. Yra žinomas ciniškas komunistų šūkis: tikėjimas yra opiumas liaudžiai. Mūsų šūkis politiniame kare su sovietais turi būti: tiesa yra nuodai sovietams.

Bet tam, kad tie nuodai veiktų, jie turi būti panaudoti. Tam tikros tiesos turi būti viešai ir aiškiai skelbiamos. Sovietų Sąjungos sukeltame politiniame kare tam netrūksta nei reikalo, nei progų. Kaip tik pavergtų tautų laisvės atstatymo klausimas sudaro galingą argumentą prieš sovietus.

SĄLYGA LAIMĖTI

Civilizuotasis pasaulis gali ir privalo laimėti šaltąjį karą su sovietais. Tačiau tam būtina, kad Vakarai galop pasiryžtų rūpintis laisve ne tik tų žmonių, kurie ją turi, bet taip pat tų, kurių laisvė yra sovietų mindžiojama.

Šioje sunkioje lemiamoje kovoje Vakarai turi mirtingą priešą — Sovietų Sąjungą, kuri siekia visur sunaikinti laisvę, bet Vakarai turi ir sąjungininkų — sovietų pavergtąsias tautas, kurios trokšta laisvės. Jokios derybos, nuolaidos, kapituliacijos negali apsaugoti Vakarų nuo jų mirtingo priešo. Užtat kiekvienas solidarumo pavergtosioms tautos pasireiškimas, kiekvienas ženklas, kad tas solidarumas nėra Vakarų gerbuvyje nuskandintas, palaiko sąjungininkus ir juos stiprina.

BALFO DIREKTORIŲ SUVAŽIAVIMAS

BALFO direktorių suvažiavime gruodžio 16 d. Brooklynė dalyvavo per 20 direktorių arba jų pavaduotojų.

Suvažiavimo dėmesio centre buvo lėšų teikimo problemos BALFO skyriuose ir šaipos darbai bei galima jų reorganizacija Vakarų Vokietijoje. Padaryta įvairių nutarimų bei priimtas revizijos komisijos pranešimas, kurį parengė St. Lušys ir St. Dzikas.

Vietoje Kalėdų sveikinimų BALFui aukojo: dr. Tadas Savickas \$150.00, P. ir A. Motekūnai \$5.00, Antanas ir Genovaitė Šetika \$25.00 ir V. Kazakevičius \$15.00.

WOODHAVENE, parduodamas pulkus mūrinis namas, kuriame yra du - 6 kambarių butai ir krautuvė. Norima parduoti dar šiais metais. Sąlygos labai palankios, namas gerame stovyje, aliejaus apšildomas. Jamaica Ave. rajone. Dėl kitų informacijų kreiptis šiuo telefonu: VI 7-7161.

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-2089

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

(vairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-35 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: VIRginia 3-3544

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiamė ir per pašta

Martha & Peter Lisauskas
64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

BARAS IR RESTORANAS

Jūlius Daugmaudis, Sav.

Stiklinis baras, viena gražiausių užėigu

273 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-9533

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

VISOS PREKES ISPARDUODAMOS

ZEMIAUSIOMIS KAINOMIS

GERIAUSIAS INSURANCE ir REAL ESTATE PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRginia 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIRginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas

Any car - Any age driver

ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N.Y.
Tel. MAIn 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

Kun. Lionginas Jankus, Balfo reikalų vedėjas, per šventes buvo susirgęs ir gailisi, kad dėl to negalėjo suspėti atsakyti į kalėdinius sveikinius, nei pasivyti su darbu. Linkime jam sveikatos!

Prel. P. Juras iš Mass. gruodžio 16 d. buvo chicagiečių pagerbtas Jaunimo centre.

Ilija Rutkutė, aktyvi skautė neseniai baigusi Richmond Hill High School, pradėjo studijuoti biznio administracijos kursą New Yorko Universitete.

Brone Spūdienė gruodžio 20 sužinojo, kad Seattle, Wash., mirė jos teta Agnes Gulbinienė, palikusi dukterį Milę Černekienę, žentą ir anūką. Be Spūdienės, Brooklyne velionės - savo tetos liūdi Mary Akelienė su šelma ir Ant. Ramanauskas. Gulbinienė iš Marijampolės buvo atvykusi į Ameriką 1911 m.

Spaudos kioske, 280 Union Ave., galima pratęsti arba naujai užsiprenumeruoti visus lietuviškus laikraščius ir žurnalus ateinantiems metams. Ten pat galima papiginti užsiprenumeruoti Vienybę metams už 5 dolerius.

Ursulė Bacevičienė su savo anūkais Kalėdų švenčių proga.

JEIGU AŠ NUMIRČIAU ŠITĄ RUDENĮ. . .

Išėjau į platų lauką,
Platų ir vėjuotą.
Vakaras dangum atplaukia.

Juodbruvė mintis, mane pabudinus,
Rengėsi į vakarus plasnūt.
Jeigu aš numirčiau šitą rudenį
Ateik ant kapo mano parymot.

Juodvarnė mintis, mane pabudinus,
Rengėsi į vakarus plasnūt.
Jeigu aš numirčiau šitą rudenį,
At tu ateitumei ant kapo parymot?

Rytas ašaromis žemę plovė,
Ilgesys atsiliepė dainoj.

Žalvainis, mane staiga pabudinęs,
Rengėsi į vakarus plasnūt.
Jeigu aš numirčiau šitą rudenį
Ar ateitum ant kapo mano parymot?

JUOZAS TYSLIAVA

Šį eilėraštį, rudeniškų nuotaikų persunktą, teko užtikti tarp gausių poeto Juozo Tysliavos lapų, kuriuose jisai būdavo įpratęs užrašyti savo jausmus, kai tik poetinė mintis jį aplankydavo. Eilėraštis parašytas, Juozui Tysliavai kartą viešint pas Pranę Lapienę, Long Islande.

Poeto Juozo Tysliavos namo vaizdas sausio 1 d. 1961 m. Žiūrint iš Sunnyside ir Miller Ave. Kairėje - artimos Vienybės kaiminkos, dr. Aldos Pizzinga rezidencija, o toliau Vienybės bičiulių, Antaninos ir Roko Povilauskų namai.

J. N. Tysliavos nuotrauka

Nelaiminguosius 1961 metus palydint amžinybėn...

Palydėdami amžinybėn nelaiminguosius 1961 - VIENYBĖS deimantinio jubiliejaus - metus, norime padėkoti visiems, taip giliai mus užjautu - siems, netekus vyro ir tėvo, o Vienybės skaitytojams, bendradarbiams ir rėmėjams - leidėjo ir redaktoriaus. Dėl gausybės laiškų ir užuojautų iki šiol nepajėgėm visų vardus paskelbti laikraščio skiltyse, ar asmeniškai padėkoti. Bet tai pasistengsime greitai atlikti.

Skausmais ir smūgiais išraižyta Juozo Tysliavos širdis mums liudija, kaip giliai jis sielėjosi savo kūrybos, Vienybės ir visais lietuvių reikalais. Net mirties agonijoje, jis daugiausia rūpinosi, kaip bus su Vienybe, kuriai jisai atidavė apie 30 savo geriausių gyvenimo metų. . .

Žengdami į Naujuosius 1962 Metus, esame pasiryžę vykdyti visa tai, ko Juozas Tysliava labiausiai troško: Vienybę, seniausią lietuvių laikraštį pasaulyje, padaryti įdomiausių plačiausiai VISŲ lietuvių skaitomu laikraščiu, neužmiršdami ir "mūsų kraujo, mūsų dvasios brolių", anapus. . . ; išleisti jo poezijos ir "DABAR" rinktinę, o Vienybės namus, kuriuose jisai praleido gražiausias savo gyvenimo dienas Amerikoje ir kuriuose sutelkta tiek daug jo paties surinkto lietuviško-

sios spaudos archyvo nuo AUŠROS laikų, padaryti lietuvių namais, marmuro prieangyje įrašant "POETO JUOZO TYSLIAVOS NAMAI"

Be visų tų darbų, šiais ateinančiais metais teks atlikti dar viena mūsų pareiga: palaidoti jo pelenus ir supilti kapą gimtoje Lietuvoje, rašytojų kalnelyje, Rasų kapinėse Vilniuje, kur ilsisi jo kolegos - rašytojai Balys Sruoga, Kazys Binkis, Petras Vaičiūnas, Petras Cvirka ir kiti. Toks buvo mirusiojo troškimas.

Juozas Tysliava nepaliko jokių piniginių sutaupų, ar apdraudų, kaip Amerikoje įprasta. Jis mums paliko savo poezijos rankraščius, Vienybę ir tūkstančius draugų, kurie dosniai aukoja ir laikraštį prenumeruoja, kad tik VIENYBĖ gyvuotų.

Atminimui, visiems bičiuliams ateinančiais 1962 metais nusiūsiame plokštelę, kurioje bus Juozo Tysliavos paskutinė kalba vienybiečiams, pasakyta deimantinio jubiliejaus minėjime, jo paties deklamuojamas eilėraštis ir, dainos, kurioms muziką parašė Vana-gaitis, Žilevičius ir kt.

Iš širdies gilumos visiems dėkodami,

VALĖ TYSLIAVIENĖ IR SŪNUS JUOZAS
VIENYBĖS LEIDĖJAI

Cvirkos ir Sruogos kapai Rašytojų kalnelyje, Rasuose, Vilniuje.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka